

E E S T I
POST, TELEGRAAF, TELEFON,
RAADIO
1926/1927

POSTE, TÉLÉGRAPHE, TÉLÉPHONE, RADIO
de l'ESTONIE
1926/1927

TALLINN 1927

POSTI PEAAVALITSUSE VÄLJAANNE

B-1365

E E S T I
POST, TELEGRAAF, TELEFON, RAADIO

POSTI AMETKONNA
TEGEVUS 1926/1927.

POSTE, TÉLÉGRAPHE, TÉLÉPHONE, RADIO de L'ESTONIE

*L'ACTIVITÉ DE L'ADMINISTRATION DES POSTES
PENDANT L'ANNÉE 1926/1927.*

TALLINN 1927

POSTI PEVALITSUSE VÄLJAANNE

40299

M. N. Minis'e trükk, Narvas

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

85058

SISUKORD. — TABLE DES MATIÈRES.

	Lhk.		Page
I. ÜLDOSA.		I. CONSIDÉRATIONS GÉNÉRALES.	
1. Tegevuse alused	5	1. Bases de l'activité	5
2. Asutuste võrk	5	2. Réseau des établissements	5
II. POST.		II. POSTES.	
1. Postiasutuste võrk	6	1. Établissements de poste	6
2. Liht ja tähtsaadetised	7	2. Envois ordinaires et recommandés	7
3. Postpakid	7	3. Colis postaux	7
4. Rahatransferdid (rahakaardid)	7	4. Mandats de poste	7
5. Väärkirjad ja kastikesed	7	5. Lettres et boîtes avec va'eur déclarée	7
6. Lunalised saadetised	9	6. Envois contre remboursement	9
7. Ajalehed ja ajakirjad	9	7. Journaux et publications périodiques	9
8. Virksaadetised	9	8. Envois exprès	9
9. Lendpostisaadetised	9	9. Envois aériens	9
10. Posti jooksvad arved ja ülekanDED ning postikassang	10	10. Comptes courants, virements postaux et recouvrements	10
11. Väijastamata korrespondents	10	11. Correspondance tombée en rebut	10
12. Postisaadetiste kojukandmine	10	12. Remise à domicile	10
13. Nimekastid (nimepiletid)	12	13. Casiers	12
14. Ametasutuste käsipost	12	14. Poste manuelle (pour les envois officiels locaux)	12
15. Postivedu	12	15. Transport de la poste	12
16. Postimaksu vahendid	13	16. Timbres-poste et autres formules d'affranchissement	13
III. TELEGRAAF.		III. TÉLÉGRAPHES.	
1. Telegraafi arenemine ja asutuste võrk	14	1. Développement du télégraphe; réseau des institutions	14
2. Telegraafiline läbikäimine	14	2. Trafic télégraphique	14
3. Läbikäimine välismaadega	15	3. Echange avec l'étranger	15
4. Telegraafi tarvitajate liigid	16	4. Catégories des expéditeurs	16
5. Telegraafi tehnika ala	16	5. Technique télégraphique	16
6. Telegraafi tasuvus	17	6. Revenus du télégraphe	17
IV. RAADIOTELEGRAAF JA RINGHÄÄLING.		IV. TÉLÉGRAPHE SANS FIL (T. S. F.) ET DIFFUSION RADIOTÉLÉPHONIQUE.	
1. Raadiotelegraafi arenemine ja asutused	17	1. Développement du T. S. F. Institutions	17
2. Tegevus ja läbikäimine	17	2. Activité et trafic	17
3. Raadiotelegraafi tasuvus	18	3. Revenu du télégraphe sans fil	18
4. Raadioringhääling	18	4. Diffusion radiotéléphonique	18
V. TELEFON.		V. TÉLÉPHONE.	
1. Arendamise käik ja asutuste võrk	19	1. Développement. Réseau des institutions	19
2. Telefoniline läbikäimine	20	2. Trafic téléphonique	20
3. Telefoni tehnika ala	20	3. Technique téléphonique	20
4. Telefoni tasuvus	22	4. Revenus du téléphone	22
VI. ÜLEVAADE POSTI-TELEGRAAFI-TELEFONI ABI-ASUTUSTE TEGEVUSEST		VI. GESTION DES INSTITUTIONS AUXILIAIRES (AGENCES) DE POSTE, DE TÉLÉGRAPHE ET DE TÉLÉPHONE	
	23		23
VII. POSTI-TELEGRAAFI-TELEFONI AMETKONNA PERSONAAL.		VII. PERSONNEL DES POSTES, DES TÉLÉGRAPHES ET DES TÉLÉPHONES.	
1. Personaali arv, jagunemine, liikumine	25	1. Nombre, répartition et mouvement du personnel	25
2. Haridus	26	2. Instruction	26
3. Ametpuhkused	26	3. Congés	26
4. Tervislik olukord	27	4. État de santé	27
VIII. POSTI-TELEGRAAFI-TELEFONI AMETKONNA TULUD JA KULUD.		VIII. RECETTES ET DÉPENSES DU RESSORT DE POSTE, DE TÉLÉGRAPHE ET DE TÉLÉPHONE.	
1. Tulud ja tariifid	28	1. Recettes et tarifs	28
2. Kulude läbikäik ja eelarve	30	2. Exécution des dépenses budgétaires	30
3. Tagajärg rahalise vahekorra õiendamisei välismaadega	30	3. Résultats des comptes avec les pays étrangers	30

POST, TELEGRAAF, TELEFON, RAADIO 1926 aastal ja 1927 a. I VEERANDIL. POSTES, TÉLÉGRAPHES, TÉLÉPHONES ET RADIO EN 1926 ET PENDANT LES 3 PREMIERS MOIS DE 1927.

Märge käsitletava ajajärgu kohta.

Remarque sur la période considérée.

Alates 1926 a. on riigiasutuste tegevus aruandeaastaks määratud eelarve aasta (1. aprillist—31. märtsini). Ülemineku puhul kahe aruandeaasta vahele jäänud 1926 a. esimesed kolm kuud on käesolevasse 1926/27 a. aruandesse

võetud, kusjuures vastavalt kohtel tabelis ja tekstis andmed ja seletused toodud on nii 15, kui ka 12 kuu kohta, et võrdlusi ennem avaldatud andmeiga võimaldada.

12 kuu arv on tuletatud koguarvu 15 peale jagamise ja 12 korrutamise teel.

I. ÜLDOSA — CONSIDÉRATIONS GÉNÉRALES.

1. Tegevuse alused.

Bases de l'activité.

Posti-telegraafi-telefoni ametkond on oma ülesandeks seadnud kättesaadavaks teha posti, telegraafi ja telefoni nii linnas kui maal, nõnda et igal kodanikul oleks võimalus omi postisaadetisi igapäev, ja telegramme viibimata, saata ja kätte saada, ning telefonil igal ajal takistamata kõneleda.

Kuni 1926 a. tegutsesid p. t. t. ametkonna asutused sisemaalise talituse alal veneaegsete seaduste ja määruste põhjal ning Eesti ajal nende muutmiseks antud ja „Riigi Teatajas“ avaldatud seaduste ja määruste kui ka peavalitsuse poolt käsitamiseks antud juhtnööride ja ringkirjade alusel. Välismaalise talituse alal käsitati rahvusvaheliste konventsioonide ja kokkulepete ning nende täideviimismäärustikude määrusi.

1926/27 a. kestel töötati välja: posti, telegraafi, telefoni ja raadio määrustikud ja tehnilise teenistuse määrustik, ning postitalituse, üldise ja tehnilise arvepidamise-, majandusala- ja abiasutuste teenistuskorra-juhtnöörid.

Jääb välja töötada: posti-telegraafi-telefoni seadus ja posti-telegraafi-telefoni juhtnööride üldosa, ning telegraafi teenistuse-, telefoni teenistuse-, telefoni eksploatatsiooni-, tehnilise teenistuse- ja tehniliste tööde täideviimise-juhtnöörid.

Nende juhtnööride väljaandmisega on loota, et kohalikud asutused iseseisvamalt ja plaani-

kindlamalt töötada võivad. Juba läinud eelarveaasta jooksul on eelmisel aastal antud süsteematiliste juhtnööride tõttu ametkonna kirjavahetus 20% võrra vähenenud, mis näitab, et ametkonna asutused on oma töö korraldamise suunas edusamme teinud.

2. Asutuste võrk.

Réseau des établissements.

Posti-telegraafi-telefoni asutuste võrk kujuneb:

a) normaaltüübilisist posti-telegraafi-telefoni kontoreist ja telefoni võrkest, ning

b) abiasutustest: posti, posti-telefoni ja posti-telegraafi-telefoni agentuurid, telefoni kollektiivkeskjaamad, telefoni kõnepunktid, ning kirjatalud (kirjade koondamise kohad).

Normaaltüübilisist asutustest toimetatakse igaugu postioperatsioone ning telegraafi ja telefoni talitust.

Abiasutustest toimetatakse liht- ja tähtsaadestite postilevõtmist, väljastamist ja edasitoimetamist, sealjuures väärt-, paki- ja rahaoperatsioone ainult seesugusis abiasutustest, milleis nende operatsioonide toimetamine kohalikkude omavalitsuste poolt tarvilikuks tunnustatud. Telegraafi ja telefoni talitust toimetatakse abiasutustest selles ulatuses, millises samuti kohalikud vallavalitsused seda tarvilikuks tunnustanud.

Vahe normaal- ja abiasutuste tegevuse vahel on see, et normaalasutused iseseisvalt toimetavad igaugu posti-telegraafi-telefoni ope-

ratsioone ning sellega seotud arvepidamist ja kirjavahetust, kuna abiasutuste tegevus sünnib normaaltüübiliste asutuste vahetalitusel ja kontrolli all ning neil ei ole mingisugust arvepidamist ega iseseisvat kantseilist asjaajamist.

1926/27 eelarve-aasta jooksul ei ole p. t. t. ametkonna asutuste tüüpes ja organisatsioonis muudatusi ette võetud, ainult on üht või teist tüüpi asutuste arv suurenenud või vähenenud tegeliku tarviduse kohaselt.

Posti-telegraafi-telefoni asutuste võrgu arenemine 1920 a. kuni 1. IV. 1927 a.
Développement du réseau des établissements de poste, de télégraphe et de téléphone de 1920 au 1 avril 1927.

1.	1/I 1920	1/I 1921	1/I 1922	1/I 1923	1/I 1924	1/I 1925	1/I 1926	1/IV 1926	1/IV 1927	Võrdlus 1925 aastaga Comparativement à l'année 1925
Asutuste liigid — Types des établissements										
Pea posti-telegraafi kontor—Bureau central des postes et des télégr. . .	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Peapostkontor—Bureau central des postes	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—
Peatelegraafi kontor—Bureau central des télégraphes	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—
Posti-telegraafi kontorid—Bureaux de poste et de télégraphe	1	1	1	1	1	2	2	2	2	—
Posti-telegraafi-telefoni kontorid—Bureaux de poste, de télégr. et de téléph.	105	109	113	116	121	122	122	122	118	— 4
Iseseisvad telefoni võrgud—Bureaux indépendants de téléphone	2	2	2	2	2	3	3	3	3	—
Raadiojaamad—Stations T.S.F.	—	1	1	1	1	2	2	3	3	+ 1
Postiagentuurid—Agences postales	16	37	59	83	128	239	353	375	438	+ 85
Posti-telefoni agentuurid—Agences postales-téléphoniques	—	3	5	8	10	12	15	16	25	+ 10
Posti-telefoni-telegraafi agentuurid—Agences postales-téléphon.-télégr. .	—	—	—	—	—	—	—	—	11	+ 11
Telefoni agentuurid—Agences téléphoniques	—	3	3	4	8	10	11	12	11	—
Telefoni kollektiivkeskjaamad—Stations téléphon. collectives centrales .	—	7	26	48	58	76	67	63	59	— 8
Telefoni kõnepunktid—Téléphones publics	—	5	30	47	64	136	254	270	384	+ 130
Kokku — Total	125	169	241	311	395	604	831	868	1056	+ 225 ehk 27%
Kirjatalud—Stations rurales de poste	76	95	162	172	283	315	885	1029	1529	+ 644 ehk 72,8%
Üldse — Gr. total	201	264	403	483	678	919	1716	1897	2585	+ 869 ehk 56,4%

Arvestades Vabariigi pindala suurus 47 548 km² ja rahvastikku 1 107 059 (1922 a. rahvalug. andmeil), näitab järgnev tabel posti-

telegraafi-telefoni talituspunkti tegevuse piirkonna keskmist ulatust ja sellesse kuuluva rahvastiku keskmist arvu:

Asutuste piirkond — Le rayon desservi par un établissement:

2.	1925	1926/1927	Võrdlus 1925 aastaga Comparativement à l'année 1925
Iga postitalituse punkti peale km ² —Nombre de km ² par un établissement postal . . .	34,5	22,4	— 12,1 = —35%
Iga telegraafi asutuse peale km ² —Nombre de km ² par un établissement télégraphique .	374	352	— 22 = —5,9%
Iga telefoni kõnepunkti peale km ² —Nombre de km ² par un téléphone public	100,7	77,8	— 22,9 = —22,7%
Elanikkude arv — Nombre d'habitants:			
Iga postitalituse punkti peale—Par un établissement postal	803	521	— 282 = —35%
Iga telegraafi asutuse peale—Par un établissement télégraphique	8717	8200	— 517 = —5,9%
Iga telefoni kõnepunkti peale—Par un téléphone public	2345	1812	— 533 = —22,7%

Posti-telegraafi-telefoni asutuste võrk ei ole veel lõpulikult välja kujunenud. Posti peavalituse kava järele oleks Eestis tarvis: 120 normaaltüübilist posti-telegraafi-telefoni asutust, 600 posti-telegraafi-telefoni agentuuri ja 2000 kirjatalu (külapostkasti). Samuti peaks olema ka 2000 telefoni kõnepunkti.

1927/1928 eelarve-aasta jooksul kavatses post peavalitsus postiasutuste võrgu loomisega lõpule jõuda, kuna telefoni-telegraafi võrgu lõpulik väljakujunemine ripub ära summadest, mis selleks otstarbeks eelarve järele antakse.

II. POST. — POSTES.

1. Postiasutuste võrk.
Établissements de poste.
Postiasutuste võrk on viimase kolme aasta jooksul jõudsasti arenenud, nõnda et 1927/28 eelarve-aasta jooksul võrgu loomisega lõpule jõutakse.

Siinjuures peab ära märkima, et abiasutused, mis arvuviselt suurema osa postiasutuste

võrgust välja teevad, on esialgu ainult hädatarviliku inventaariga varustatud, missugune asjaolu postisaadetiste, eriti raha ja väärtuste hoidmisel tarvilist kindlustust ei paku ja järgmise aastail oleks selleks otstarbeks hädatarvilikud vastavad krediidid.

3.

3.

	Maapind <i>km²</i> <i>Superficie en km²</i>	Kõlbulik maa <i>km²</i> <i>Terrain utile en km²</i>	Valdade arv <i>Nombre des communes</i>	Elanikkude arv <i>Nombre d'habitants</i>	Postkontorite arv <i>Nombre des bureaux de poste</i>	Postiagentuuride arv <i>Nombre des agences de poste</i>	Postiasutusi kokku <i>Total des institutions postales</i>	Küla postkastide kirjal- taluude arv— <i>Nombre des stations rurales de poste</i>	Kokku — <i>Total</i>	Iga postipunkti kohta— <i>Pour chaque station de poste</i>	
										tegevuse pii- rond <i>km²</i> (kol- bulik maala <i>rayon d'activité en km² (terrain utile)</i>	elanikkude arv <i>nom. d'habitants</i>
Harjumaa	5682,87	4726,85	44	219 654	18	70	88	198	286	16,5	768
Järvamaa	2985,64	2425,68	20	58 211	11	39	50	167	217	11,1	268
Virumaa	7387,01	5222,04	40	149 273	22	48	70	183	253	20,6	590
Tartumaa	7018,99	5108,58	64	176 096	16	65	81	275	356	14,3	495
Petserimaa ¹⁾	1891,13	1489,44	11	60 848	5	12	17	32	49	30,4	1242
Võrumaa	4043,24	3098,03	45	82 860	7	51	58	150	208	14,9	398
Valgamaa	1511,00	1338,83	19	39 690	4	23	27	43	70	19,1	567
Viljandimaa	4056,78	3181,02	38	77 013	8	45	53	105	158	20,0	487
Pärnumaa	5227,87	3976,79	42	94 014	14	54	68	143	211	18,8	445
Saaremaa	2964,44	2482,93	18	57 157	6	26	32	88	120	20,6	476
Läänemaa	4779,73	4141,20	35	75 991	11	41	52	145	197	21,0	386
Rahvalugemisel eriti arvestatud <i>Population comptée à part</i>	—	—	—	16 252	—	—	—	—	—	—	—
Kokku— <i>Total</i>	47548,70	37191,44	376	1 107 059	122	474	596	1 529	2125		
Võrreldes 1925 aastaga — <i>Comparativement à l'année 1925:</i> { + rohkem või — vähem + <i>augmentation ou — diminution</i> . {	—4	+106	+102	+644	+746						
	-3,2%	+28,8%	+20,6%	+72,8%	+54,1%						

2. Liht- ja tähtsaadetised.

(v. tab. 4, lhk. 8).
Envois ordinaires
et recommandés.

Kirjapostisaadetiste vahetus on 1926/27 a. tunduvalt kasvanud. Iseäranis on suurenenud harilikude postkaartide arv, nimelt 73,2%, trükiteodete arv 27,1%, äripaberite arv 29,6%, kaubaproovide arv isegi 104,6%; vähenemist näitavad vastusega postkaardid, nimelt — 10,8%, juurdemaksu kirjad — 25,2% ja maksuvabad kirjad — 14,3%.

3. Postpakid.

(v. tab. 4, lhk. 8).
Colis postaux.

Sisemaaliste postpakide koguarv on võrdne välismaaliste koguarvule, kuid välismaaliste postpakide avaldatud väärtus kokku teeb postpakide koguväärtusest välja 60,06%, sisemaaliste väärtus aga ainult 39,94%.

Sisemaalises läbikäigus on lihtpostpakide liik 1. X. 25. ära kaotatud; seepärast sisemaaliste lihtpostpakide liigi all esinevad ainult posti ametpakid. Selletõttu näitab sisemaaliste lihtpakide koguarv suurt langust ja tähtpakide koguarv suurt tõusu.

Pakioperatsioonid välismaadega on märksa edasi arenenud. Selleks on iseäranis kaasa aidanud raskekaaluliste, s. o. kuni 20 kg raskusega pakide vahetamise sisseseadmine välismaadega, mis võimaldab äridele kaupe välismaadest saada posti kaudu.

Üldiselt on postpakide arv nii sise- kui välismaalises läbikäimises märksa kasvanud.

4. Rahatransferdid (rahakaardid).

(v. tab. 4, lhk. 3).
Mandats de poste.

Sise- ja välismaaliste rahakaartide operatsioonide tõus summaliselt ja ka arvuliselt võrdub 16%, kui 1925 a. rahakaartide arvule ja summale juure arvata sisemaalised postitshekkide operatsioonid, mis 1926/27 a. lõpetati.

Välismaaliste rahakaartide kohta olgu eriti tähendatud, et välismaadest on meile tulnud rahakaarte arvuliselt kaks korda rohkem kui sinna läinud, summaliselt aga on välismaadest tulnud rahakaartide koguväärtus 3 korda suurem välismaadesse läinud rahakaartide summast.

Rahakaartide arvu suurenemine, peale loomuliku kasvu, on osalt ka sellest tingitud, et mitme välismaaga sai rahakaartide vahetus sisse seatud alles 1926/27 a.

5. Väärtkirjad ja -kastikesed.

(v. tab. 4, lhk. 8).
Lettres et boîtes avec
valeur déclarée.

Väärtkirjade vahetus näitab suurt tõusu. See on osalt seletatav sellega, et pankadele erandina lubati sisemaal läbikäimises oma osakondadega saata riigi paberraha väärtkirjades, samuti rahakaartide operatsioonide sisseseadmise tõttu postiagentuuri-des suurenes ametväärtkirjade arv.

1926/27 aasta jooksul seati sisse läbikäimises välismaadega väärtkastikesed väärt- ja kallisasjade saatmiseks; tab. 4. on väärtkastikesed väärtkirjade sekka arvatud, mille võrra väärtkirjade ja -kastikeste koguarv suureneb võrreldes 1925 a. väärtkirjade arvuga

¹⁾ Postivõrgu õredus Petserimaal on seletatav vähese postisaadetiste arvuga. Osa Petserimaa vallavalitsusi leiavad et postivõrgu tihendamise seal veel enneaegne on rahva kirjaoskamatus tõttu.

4.

4.

Liht ja tähtsaadetised—Envois ordinaires et recommandés													Pakid—Colis					
Maksulised—Envois soumis à la taxe													Liht pakid Colis ordinaires	Tähtpakid Colis recommandés	Väärtpakid Colis avec valeur déclarée		Kokku—Total	
Frankeeritud—Affranchis						Frankeerimata või puudulikult frankeeritud saadetised (juur- demaksu saad.)		Neist tähtsaadetisi Dont recommandés	Maksuvabad Envois admis à la franchise de port	Kokku—Total	Arv—Nombre	Väärtus 1000 mk. Valeur en 1000 mk.			Arv—Nombre	Väärtus 1000 mk. Valeur en 1000 mk.		
Kirjad Lettres	Postkaardid Cartes postales		Trükitooted Imprimés	Äripaberid Papiers d'affaires	Kaubaarvolid Echantillons	Kirjad Lettres	Mund- saadet. Autres envois											
	Harilikud Ordinaires	Vastusega Avec réponse payée																
Kohalikke ja sisemaalisi	17 198 305	7 058 883	134 391	4 277 013	146 028	67 771	152 851	69 395	887 049	441 250	29 545 887	19 616 452	17 271	77 674	3 230	150 923	98 175	150 923
Välismaalt tulnud	3 916 083	1 553 075	46 715	2 228 040	27 328	267 237	31 105	13 399	246 673	6 009	8 088 991	542 252	76 167	1 666	12 477	197 073	90 310	197 073
Välismaale läinud	2 601 102	841 832	49 057	704 397	10 685	61 991	53 986	45 868	288 037	10 381	4 379 299	78 559	8 645	721	1 265	29 824	10 631	29 824
Kokku 15 kuu eest	23 715 490	9 453 790	230 163	7 209 450	184 041	396 999	237 942	128 662	1 421 759	457 640	42 014 177	20 237 263	102 083	80 061	16 972	377 820	199 116	377 820
1926/27 eelarve-aasta 12 kuu eest	18 972 392	7 563 032	181 132	5 767 560	147 232	317 548	190 352	102 928	1 137 408	366 112	33 611 288	16 189 808	81 664	64 048	13 576	302 256	159 288	302 256
1925 a.	17 668 063	4 366 574	206 582	4 457 610	113 560	155 189	254 760	98 944	1 095 357	427 578	27 748 860	14 524 979	118 934	13 491	11 445	316 249	143 870	316 249
Rohkem või vähem	+ 1 304 329	+ 3 196 458	- 22 450	+ 1 309 950	+ 33 672	+ 162 359	- 64 408	+ 3 984	+ 42 051	- 61 466	5 862 428	+ 166 482	- 37 270	+ 50 557	+ 2 131	- 13 993	+ 15 418	- 13 993
1926/27 eelarve-aasta 12 kuu eest oli linnades:	+ 7,4%	+ 73,2%	- 10,8%	+ 27,1%	+ 29,6%	+ 104,6%	- 25,2%	+ 4%	+ 3,8%	- 14,3%	+ 21,1%	+ 11,4%	- 31,3%	+ 374,7%	+ 18,7%	- 4,4%	+ 10,7%	- 4,4%
Kohalikke ja sisemaalisi	8 462 812	3 933 440	51 212	2 906 956	79 008	37 056	62 368	38 592	534 852	190 816	15 762 260	15 628 448	10 664	49 844	2 332	119 787	62 840	119 787
Välismaalt tulnud	2 789 720	1 097 168	28 556	1 661 452	15 872	196 584	15 560	8 472	179 316	4 808	5 818 192	351 100	60 136	940	9 920	157 212	70 996	157 212
Välismaale läinud	1 791 780	552 100	29 064	531 748	5 476	45 724	34 260	34 228	218 180	8 304	3 031 634	62 476	6 648	432	980	23 737	8 060	23 737
Kokku linnades 12 kuu eest	13 044 312	5 582 708	107 832	5 100 156	100 356	279 364	112 188	81 292	932 348	203 928	24 612 136	16 042 024	77 448	51 216	13 232	300 736	141 896	300 736
Sellest { Tallinnas	7 704 4 2	3 268 276	62 796	3 349 220	56 628	247 008	66 724	65 968	555 216	151 236	14 972 268	11 610 652	51 692	25 548	9 828	234 785	87 068	234 785
{ Tartus	1 653 136	903 320	6 240	703 260	11 576	7 108	13 472	8 760	163 204	8 804	3 315 780	2 146 376	15 488	10 740	2 248	38 407	28 476	38 407
Maades oli 12 kuu eest	5 928 080	1 980 324	76 300	667 404	46 876	38 184	78 164	21 636	205 060	162 184	8 999 152	147 784	4 216	12 832	344	1 520	17 392	1 520

	Rahasaadetised — Mandats de poste								Väärtkirjad ja kastikesed Lettres et boîtes avec valeur déclarée		Lunalis saadetised Envois contre remboursement			Kokku postisaadetisi Total des envois postaux	
	Rahakaardid—Mandats				Posti tšekid Chèques postaux		Kokku—Total		Arv—Nombre	Väärtus 1000 mk. Valeur en 1000 mk.	Postipakid Colis postaux	Mund saade- tised Autres envois	Kokku—Total	Arv—Nombre	Väärtus 1000 mk. Valeur en 1000 mk.
	Postiga—De poste		Telegraafiga Télégraphiques		Arv—Nombre	Väärtus 1000 mk. Valeur en 1000 mk.	Arv—Nombre	Väärtus 1000 mk. Valeur en 1000 mk.							
	Arv Nombre	Väärtus 1000 mk. Valeur en 1000 mk.	Arv Nombre	Väärtus 1000 mk. Valeur en 1000 mk.											
Locaux et internes	517 814	2 082 407	9 255	120 297	—	—	527 069	2 202 704	65 069	1 154 358	8 270	18 885	27 155	49 879 807	3 507 985
De l'étranger	21 118	96 562	354	3 518	—	—	21 472	100 080	9 444	105 056	3 014	1 385	4 479	8 756 948	402 209
A l'étranger	11 360	29 574	318	2 739	—	—	11 678	32 313	7 263	109 989	57	772	829	4 488 259	172 126
Total pour 15 mois	550 292	2 208 543	9 927	126 554	—	—	560 219	2 335 097	81 776	1 369 403	11 421	21 042	32 463	63 125 014	4 082 320
12 mois de l'année budgétaire de 1926/27	440 232	1 766 835	7 940	101 243	—	—	448 172	1 868 078	65 420	1 095 522	9 136	16 832	25 968	50 499 944	3 265 856
1925	225 893	823 026	6 310	88 028	155 857	700 623	388 060	1 611 677	40 886	863 426	7 088	9 490	16 578	42 863 233	2 791 352
Augmentation ou diminution	+ 214 339 + 95%	+ 943 809 + 114,5%	+ 1 630 + 25,8%	+ 13 215 + 15%	- 155 857	- 700 623	+ 60 112 + 15,5%	+ 256 401 + 16,2%	+ 24 534 + 60%	+ 232 096 + 26,8%	+ 2 043 + 28,7%	+ 7 342 + 77,3%	+ 9 390 + 56,9%	+ 176 367 111 + 17,8%	+ 474 504 + 17,0%
Pour 12 mois de l'année budgétaire 1926/27 il y avait dans les villes des envois:															
Locaux et internes	182 816	818 252	4 544	63 606	—	—	187 360	881 858	15 996	358 843	6 468	14 384	20 852	31 677 756	1 360 488
Reçus de l'étranger	13 964	61 455	232	2 536	—	—	14 196	63 991	6 724	75 780	2 332	964	3 296	6 264 504	296 983
Envoyés à l'étranger	7 576	20 163	236	2 013	—	—	7 812	22 176	5 560	86 398	40	608	648	3 116 240	132 311
Total pour 12 mois	204 356	899 870	5 012	68 155	—	—	209 368	968 025	28 280	521 021	8 840	15 956	24 796	41 058 500	1 789 782
Dans ce nombre: Tallinn	77 200	476 548	2 296	31 279	—	—	79 496	507 828	12 292	295 403	5 828	9 952	15 780	26 777 556	1 038 016
sont compris: Tartu	27 132	103 558	748	15 145	—	—	27 880	118 703	3 780	63 712	2 192	3 684	5 876	5 528 168	220 822
Dans les districts il y avait pour 12 mois	235 876	866 965	2 928	33 088	—	—	238 804	900 053	37 140	574 501	296	876	1 172	9 441 444	1 476 074

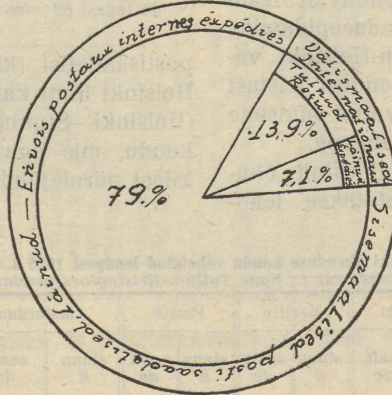
1) Envois non-affranchis ou affranchis insuffisamment.

Võrreldes välismailt tulnud ja välismaile läinud kirjade ja -kastikeste arvu, on välismailt tulnud väärtkirjade ja kastikeste arv 30% suurem sinna läinute arvust, kuid summaliselt on välismaile läinud väärtkirjade ja -kastikeste väärtus 4,6% tulnutest suurem.

6. Lunalistised. Lunaliste saadetiste arv on võrreldes eelmise 1925 a. üldiselt tõusnud 56,6% võrra, mis osalt sellega seletatav, et aruande aasta jooksul täiendavalt mitme välismaaga rahakaartide vahetus sisse seati, mis ühtlasi ka lunaga koormatud saadetiste vahetuse nende maadega võimaldas.

7. Ajalehed ja ajakirjad.
(v. tab. 4, lhk. 8).
Journaux et publications périodiques.

Postisaadetiste üldarv 1926/27.
Répartition des envois postaux en 1926/27.

Ajalehtede eksempl. arv postikaudu saatmisel on suurenenud võrreldes eelmise aastaga 11,4% võrra, mis seletatav sellega, et läinud aasta jooksul posti võrgu laiendamise ja postikäigu tihendamise tõttu avanes võimalus posti kaudu ajalehti paljudesse küladesse igapäev kätte toimetada.

Ühenduses soodsamate posti kättetoimetamise tingimustega suurenes ka ajalehtede tellimiste vastuvõtmine posti-asutustes 15,9% võrra.

Ajalehtede ja ajakirjade tellimisi vastu võetud — *Nombre des souscriptions effectuées.*

	1925 a.	1926/27 a. 15 kuu jooksul	1926/27 a. 12 kuu jooksul	Võrdlus % 1925 a.
Kohalikke ja sisemaalisi— <i>Locaux et internes</i>	115 905	167 332	133 864	+17 959=15,5%
Välismaalisi— <i>Etrangers</i>	3 092	4 917	3 936	+ 844=27,3%
Kokku — Total	118 997	172 249	137 800	+18 803=15,9%
Ajalehtede ja ajakirjade tellimisi vastu võetud linnades				
<i>Nombre des abonnements aux journaux et écrits périodiques dans les villes:</i>				
Kohalikke ja sisemaalisi— <i>Locaux et internes</i>	24 894	37 297	29 836	+ 4 942=19,8%
Välismaalisi— <i>Etrangers</i>	2 689	4 174	3 340	+ 651=24,2%
Linnades kokku—Au total dans les villes	27 583	41 471	33 176	+ 5 593=20,2%
Sellest arvust oli	3 309	5 072	4 056	+ 747=22,5%
De ce nombre il y avait:	3 636	5 083	4 068	+ 432=11,8%
Tallinnas—à Tallinn				
Tartus—à Tartu				
Maad kokku—Totaux pour les districts	91 414	130 778	104 624	+13 210=14,4%

8. Virksaadetised. Sellekohase eri lisataksi tasumisel postileantud ja viibimata pärast sihtkohta päralejõudmist aadressaatidele erikäskjalaga koju kätteviimiseks määratud saadetiste ehk n.n. virksaadetiste arv näitab järsult mitmekordseks

tõusu. See on seletatav sellega, et selle uue talitusega (pandi meil käima alles 1925 a. algul) elanikud kohaneda on jõudnud. Sisemaal tarvitakse seda kättetoimetamisviisi eriti laialt suuremais linnas kohalikkude postisaadetiste jaoks.

Virksaadetiste läbikäik — *Trafic des envois exprès.*

6.	1925 — En 1925					12 kuud 1926/1927 eelarve aastal Pendant 12 mois de l'année budgétaire 1926/27				
	Saadetisi Envois		Pakid Colis	Raha- kaardid Man- dats	Väärtkirjad Lettres avec valeur décl.	Saadetisi Envois		Pakid Colis	Raha- kaardid Man- dats	Väärtkirjad Lettres avec valeur décl.
	Liht Ordin.	Täht Re- comm.				Liht Ordin.	Täht Re- comm.			
Sisemaalisi— <i>Service interne</i>	2	12	5	7	—	751	282	13	22	—
Välismaile läinud — <i>Expédiés à l'étranger</i>	92	132	—	—	—	762	464	—	—	—
Välismailt tulnud— <i>Reçus de l'étranger</i>	31	24	1	—	1	2316	658	5	—	1

9. Lendpostisaadetised.
Envois aériens.

Lendpostisaadetiste vahetuse võimalused on seni olnud väga piiratud. Sisemaal ei ole üldse veel peetud lennuühendusi, mida oleks postiveoks saa-

nud kasutada. Välismaiga läbikäimises on Eesti A-s. Aeronaut katsunud korralikku lennuühendust luua Riia-Königsbergi ja Helsingi poole ning tähendatud A-s. on posti peavalitsusega neil liinellendposti veo asjas lepinguvahekorras.

Lennuühendust Riia-Klaipeda-Königsbergi poole pidas A-s. Aeronaut eelmisel aastail ja Saksa lennusekside kaastegevusel siiski ainult suvekuil, mil sel liinil igapäev transporteeriti ka lendposti saadetisi (liht- ja tähitud kirja-postisaadetised ning Saksamaaga ka postpakid kuni 5 kg.) õhupostmarkega täiendavalt frankeeritult. 1926 aastast jäi ühendusepidamine sel liinil sootuks seisma. Tallinn-Helsinki vahel peetakse igapäevast lennuühendust aastast aastasse suvel ja talvel, välja arvatud sügisene ja kevadine jääoludest tingitud vaheaeg.

Pärast Tallinna-Riia-Königsbergi liinil õhuühenduse seismapanemist vahetatakse lend-

Andmed lendsaadetiste vahetamise kohta suvel 1925 a.

L'échange des envois aériens pendant l'été 1925.

7.	1925 a. suvel Pendant l'été de 1925	1925 a. 20.IV—30.IX
Liini nimetus Dénomination des lignes		
Tallinna-Helsinki-Tallinna . . .	71,80 kg.	...
Tallinna-Riia-Memel-Königsberg ja tagasi (et vice-versa) . . .	326 kg.	..

postisaadetisi (kirjapostisaadetised) Tallinna—Helsinki liinil ka Rootsi ja kaugemate maadega (Helsinki—Stokholmi vahelise õhuühenduse kaudu, mis aga ei võimalda saadetiste küllalt kiiret päralejõudmist kaugemaisse sihtmaisse.

Tallinna—Helsinki ühenduse kaudu vahetatud lendpost 1926 a. suvel (kg).
Les envois aériens échangés sur la ligne Tallinn-Helsingfors pendant l'été 1926 (kg).

8.	Helsinki		Stokholm		Berliin		Pariis		Amsterdam		London		Kokku—Total	
	sinna à	sealt de	sinna à	sealt de	sinna à	sealt de	sinna à	sealt de	sinna à	sealt de	sinna à	sealt de	välismaile p.l'étranger	välismailt del'étranger
Kuu—Mois														
Juuni	9,375	8,722	1,830	2,445	1,090	—	0,305	—	0,075	—	0,415	—	13,090	11,167
Juuli	6,690	13,698	6,625	1,575	3,770	—	1,170	—	0,330	—	1,930	—	20,515	15,273
August	6,465	13,309	4,420	1,675	3,125	—	0,930	—	0,245	—	1,315	—	16,500	14,984
September . . .	9,955	15,181	4,770	5,468	2,880	—	0,945	—	0,415	—	1,950	—	20,915	20,649
Kokku—Total .	32,485	50,910	17,645	11,163	10,865	—	3,350	—	1,065	—	5,610	—	71,020	62,073

Talvisel ajal, kui laevasõit seismas või piiratud, transporteeritakse Tallinn-Helsinki vahel ka harilikud postisaadetised lennukil üle lahe mitu korda nädalas, lendsaadetised aga igapäev. Viimaseid on Soome enese jaoks Eestist saadetud järgmiselt:

Talvisel hooajal Eestist saadetud lendsaadetised (kg)
La poste aérienne (en kilogrammes) expédiée de l'Estonie pendant l'hiver:

9.	Jaauar Janvier	Veebr. Février	Märts Mars	Aprill Avril	Mai Mai
Aasta L'année					
1926 a.	3,805	13,385	25,340	8,420	5,510
1927 a.	1,640	3,872	—	—	—

10. Posti jooksvad arved ja ülekanded ning postikassang.

Comptes courants, virements postaux et recouvrements.

seni veel käima panemata.

1926-27 a. töötati posti peavalitsuse poolt välja vastavad määrused ja avaldati uues postimäärustikus, samuti on nende operatsioonide jaoks sisemise talituse juhtnöörid välja töötatud, nii et järgneva 1927/1928 eelarveaasta jooksul need operatsioonid meil käima loodetakse panna nii sise- kui välismaalises läbikäimises.

11. Väljastamata korrespondents.

Correspondance tombée en rebut.

korrespondentsi üldise arvu jõudsa kasvami-

Tähendatud postitalituse harud on üldiselt rahvusvahelises kokkuleppeis ettenähtud posti operatsioonest ainukesiks, mis Eestis

Väljastamata jäänud korrespondentsi arv näitab tunduvat tõusu, mis peaaesjalikult seletatav on

sega. Kirjaposti liht ja tähtsaadetiste üldarvust langeb lõpulikult väljastamatute peale 0,05%. Nagu Tallinna peapostkontoris 1927 a. mai kuul üle maa hoiulesaadetud lõpulikult väljastamatute kirjaposti lihtsaadetiste peale äratähtendatud väljastamatuse põhjuste märgetest näha, oli 1288 väljastamatust saadetiist puuduliku aadressiga 151 ehk 11,7%, tundmata aadressaatidele 763 ehk 59,3% ja aadressaatide ilmumata jäämise pärast väljastamata jäänud (nõudmiseni adresseeritud kirjad) 374 ehk 29%.

12. Postisaadetiste kojukandmine.

Remise à domicile.

Sihtkohta päralejõudnud postisaadetiste kättetoi-metamine aadressaatidele kirjakandjate abil, on sisse seatud kõigis linnas, aleveis ning mõnes alevikus. Saadetiste kojutoimetamise juures on aluseks võetud põhimõte, et saadetiste kojukandmise kulu Tallinnas ja Tartus ei tõuseks keskmiselt üle ühe mk saadetise pealt, kuna teisis linnas, aleveis ja maal kojukandmine võib sündida tasu eest 1,25 mk saadetise pealt. Saadetiste kojukandmine sünnib kooskõlas postisaamise ajaga asutustes, nõnda et neis asutis, kus post saabub õo jooksul või hommikul, või üldse kord päevas, sünnib ka saadetiste kojukandmine kord päevas, kuna mujal saadetiste laialikandmine kaks korda päevas sünnib, misjuures jääb püsima tingimus, et saadetiste kojukandmise kulu keskmiselt üle 1,25 marga saadetise pealt maksuma ei läheks. Selle põhimõtte käsitamisel on võimalikuks saanud saadetiisi Tallinnas

laiali kanda 3 korda päevas, Pärnus ja Haapsalus suvisel supelushooajal 2 korda päevas, mujal aga 1 kord päevas. Pühapäivil on saadetiste

kojukandmine sisse seatud ainult neis linnas, kus see ülalkirjeldatud normega võimalik oli teostada.

Andmed väljastamatute kirjapostil saadetiste kohta — *Données concernant les correspondances aux lettres tombées en rebut.*

10.

1. I. 1926 a.—1. IV. 1927 a.

1925 a.

Slsemaailises vahetuses.
Service interne.

Kirjad ja postikaardid liht ja täht— <i>Lettres et cartes postales ordinaires et recommandées</i>	Trükitooted, äripaberid, kauba- proov, liht ja täht— <i>Imprimés, papiers d'affaires et échantillons ordinaires et recommandés</i>	Kokku 15 kuu eest <i>Total pour 15 mois</i>	12 kuu eest arvatult <i>En comptant pour 12 mois</i>	Kirjad ja postikaardid liht ja täht— <i>Lettres et cartes postales ordinaires et recommandées</i>	Trükitooted, äripaberid, kauba- proov, liht ja täht— <i>Imprimés, papiers d'affaires et échantillons ordinaires et recommandés</i>	Kokku — <i>Total</i>	Võrdlus — <i>Comparaison</i>	1926/27 eelarve aastal oli linnades 12 kuu eest— <i>Pour 12 mois de l'année budgétaire 1926/27 il y avait dans les villes</i>	Sellest arvust— <i>De ce nombre il y avait</i>	Kokku maakonnad 12 kuu eest <i>Au total pour les districts pour 12 mois</i>		
Väljastamata jäänud saadetised — <i>Correspondance ordinaire et recommandée tombée en rebut</i>	107930	50 632	158562	126848	74 903	27 062	101 965	+24 883= + 24,4%	96 948	65 044	17 224	29 900
Väljastamata saadetistest oli pärastpoole siiski võimalik laiali kanda ehk saatjale tagasi anda— <i>Correspondance en rebut remise en distribution ou renvoyée aux expéditeurs</i>	86 916	47 210	134126	107301	61 262	26 198	87 460	+19 841= + 22,7%	82 016	55 756	15 516	25 285
Lõpulikult väljastamata jäänud saadetised -- <i>Correspondance restée en souffrance</i>	21 014	3 422	24 436	19 549	13 641	864	14 505	+ 5 044= + 34,8%	14 934	9 288	1 708	4 615

Välismaailises vahetuses.
Service international.

Välismaailt saadud, koha peal väljastam. jäänud ning lähtekohta tagasi saadetud korrespondents — <i>Correspondance de l'étranger tombée en rebut et renvoyée au pays d'origine</i>	12 415	18 856	31 271	25 017	8 695	10 265	18 960	+ 6 057= + 32%	23 068	17 528	3 112	1 949
Välismaile saadetud ja sealt väljastamata tagasitulnud saadetised — <i>Correspondance renvoyée de l'étranger restée en souffrance</i>	17 004	2 303	19 307	15 446	7 573	825	8 398	+ 7 048= + 83,9%	14 340	12 872	392	1 108
Välismaailt väljastamata tagasi tulnud saadetistest oli koha peal siiski veel võimalik väljastada— <i>Correspondance en rebut renvoyée de l'étranger placée</i>	14 165	1 522	15 687	12 548	1 825	591	2 416	+10 132= +419,3%	11 804	10 820	288	744
Lõpulikult väljastamata jäänud saadetised— <i>Correspondance de l'intérieur pour l'étranger rentrée au bureau des rebuts</i>	2 839	781	3 620	2 898	5 748	234	5 982	— 3 084= — 52%	2 534	2 048	104	364

Kojuvõlvitud postisaadetiste arv — *Nombre des envois remis à domicile.*

11.	Lihtsaade- tised ja ajalehed. <i>Envois ordinaires et journaux</i>	Täht- ja juure- maksu- saade- tised <i>Envois recom- mandés et insuffi- samment affranch.</i>	Väärt- kirjad <i>Lettres avec valeur déclarée</i>	Raba- kaardid <i>Mandats</i>	Virksaadetised <i>Envois exprès</i>			Kokku <i>Total</i>	
					Lihtsaa- detised <i>Envois ordi- naires</i>	Täht- saade- tised <i>Envois recom- mandés</i>	Pakid <i>Colis postaux</i>		
Tallinn	1925	4 844 962	223 091	2 047	15 923	1 660	858	12	5 088 553
	1926/27	6 333 724	206 823	1 855	35 875	2 345	1 163	43	6 581 828
	1926/27 ±	+ 1 488 762	— 16 288	— 192	+ 19 952	+ 685	+ 305	+ 31	+ 1 493 275
Tartu	1925	2 004 000	124 232	40	1 650	—	—	—	2 129 922
	1926/27	2 190 500	99 650	—	1 670	226	102	—	2 292 148
	1926/27 ±	+ 1 186 500	— 24 582	— 40	+ 20	+ 226	+ 102	—	+ 162 226
Mujal	1925	6 397 327	229 106	676	5 461	111	56	4	6 632 741
	1926/27	7 236 172	205 386	666	9 381	148	84	12	7 451 849
	1926/27 ±	+ 838 845	— 23 720	— 10	+ 3 920	+ 37	+ 28	+ 8	+ 819 108
Kokku	1925	13 246 289	576 429	2 763	23 034	1 771	914	16	13 851 216
	1926/27	15 760 396	511 859	2 521	46 926	2 719	1 349	55	16 325 825
	1926/27 ±	+ 2 514 107	— 64 570	— 242	+ 23 892	+ 948	+ 435	+ 39	+ 2 474 609
		(+18,0%)	(—11,2%)	(— 8,7%)	(+ 103,7%)	(+53,5%)	(+47,5%)	(+ 243,7%)	(+17,8%)

Postisaadetiste laialikandmine on aruande aastal üldiselt suurenenud 17,8%.

13. Nimekastid Postiasutuses, adressaatidele (nimepiletid). Casiers. tarvitamiseks antud isiklike nimekastide kaudu, võivad adressaadid nende nimele päralejõudnud postisaadetised kätte saada (ise ära viia) igal ajal asutuse lahtioleku ajal. Linnas ja kohtes, kus saadetiste kojukandmine kirjakandjate abil sisse seatud, on nimekastid maksulised, muudes kohtades, kus nimekastid olemas — maksuta.

1926/27 a. valmistati postiagentuuride jaoks 300 kappi nimekastidega, järgmisel aastal valmistatakse vastav arv veel juure, nii et elanikele igalpool võimaldada postiagentuuridest omi kirjapostisaadetisi kätte saada nimekastide kaudu.

Andmed nimekastide kohta
Données concernant les casiers postaux

12.	Nimekastide üldarv 1/IV 1927 Nombre total des casiers:		Väljaantud nimekastide arv 1/IV 1927 Nombre des casiers abonnés		1926/1927 eelarve aasta jooksul on nimekastide kaudu postisaadetisi vallastatud (arv) Pendant l'année budgétaire 1926/1927 a été délivré au moyen des casiers le nombre suivant des envois postaux
	Maksulised Contre paiement	Harilikud Gratuitement	Maksulised Contre paiement	Harilikud Gratuitement	
Tallinnas — à Tallinn	400	—	355	—	2 129 504
Tartus — à Tartu	180	40	180	20	821 382
Mujal—Autres localités . . .	588	2145	517	1513	5 341 531
Kokku-Total	1168	2185	1052	1533	8 292 417

Andmed postitraktide kohta—Données concernant les routes postales.

14.	1924	1925	1926/27 (12 kuud)	Võrreldes 1925 aastaga Comparativement à l'année 1925
a) Traktid, kus posti veeti p-t-t ametkonna korraldusel ja kulul a) Routes où la poste était transportée par ordre et aux frais de l'Administration postale				
Traktide kogupikkus km — Longueur totale des routes en km	1 862	2 794	5 964	+ 113%
Läbisõidetud km arv — Nombre des kilomètres parcourus:				
1) palgatud eraisikute poolt veetud — transporté par des particuliers contractés	142 800	572 800	2 183 894	+ 1 611 094
2) postijaamade poolt veetud — taksides ettenähtud tasu eest — transporté par des stations postales — contre paiement prévu par les taxes	662 364	832 364	1 522 250	+ 689 886
Kokku km -- Total km.	805 164	1 405 164	3 706 144	+ 2 300 980
Kulu summa mk — Montant des frais en mks	7 640 000	10 790 000	21 100 000	+ 10 310 000
b) Traktidel, kus post veeti valla ja maavalitsuste ning ühingute korraldusel ja kulul b) Routes où la poste était transportée par ordre et aux frais des administrations des communes ou districts, ou de sociétés privées				
Traktide kogupikkus km — Longueur totale des routes	2 134 km	1 979 km	866 km	— 56%
Läbisõidetud km arv — Nombre des kilomètres parcourus:				
1) postijaamade poolt tasuta veetud — transporté gratuitement par des stations postales	935 300	910 600	649 640	— 260 960
2) vallavalitsuste ja ühingute poolt tasuta veetud — transporté gratuitement par les communes ou sociétés privées	986 036	910 236	—	— 910 236
Kokku km — Total km	1 921 336	1 820 836	649 640	— 1 171 196

14. Ametasutuste käsipost.

Poste manuelle (pour les envois officiels locaux).

Riigi ja omavalitsuste ametasutuste kohalikkude liht kirjapostisaadetiste vahetust postiasutuse ja postiteenijate kaasabil, ilma hariliku postimaksuta — vaid aboneeritud nimekasti abil, käsiposti korras — näitab järgnev tabel:

13.	1926/1927 eelarve aastal	
	Käsiposti tarvitajate arv Nombre des abonnés en 1926/27	Väljastatud postisaadetiste arv Nombre des envois délivrés en 1926/27
Tallinnas .	85	1 505 920
Mujal—Autres localités . . .	169	69 642
Kokku-Total	254	1 575 562

15. Postivedu.

Transport de la poste.

A. Maanteedel. — Par les grandes routes. Postiasutuste võrgu laiendamise ja asumite vahelise postiveo korraldamisega laiendati 1926/27 a. ka postiveo traktide võrku. Nimelt loodi p. t. t. ametkonna kulul postitraktid maal mitmete postiagentuuride ja vallamajade vahel, kus posti alles valla- ja maavalitsuste või ühingute korraldusel ja kulul, kuid korratult ja juhuslikult veeti. Samuti postivedu küladesse ja asumitesse korraldati suuremalt jaolt riigi kulul; küladesse, kuhu postivedu veel korraldamata, korraldatakse see osalt 1927/28 a. jooksul, kui võrd seda antud krediitid võimaldavad, kuna 1928/29 a. eelarvesse summad üles võetakse, et igasse külasse postivedu korraldada riigi kulul. 1926/27 a. avas p. t. t. ametkond uusi postitrakte 3170 km. Sealjuures vabastati valla- ja maavalitsused ning ühingud tasuta postiveo kohuste kandmisest traktidel, millede kogupikkus on 1113 km. Traktide pikkus, kus posti p. t. t. ametkonna korraldusel ja kulul veetakse, suurenes selle tõttu, võrreldes 1925 aastaga, 113% võrra.

Külaadesse postiveo korraldamisel taotles postiametkond kulude kokkuvõtmisel ühtlasi kahte asja:

- 1) et küla postiveo kulu kilomeetri pealt ei tõuseks üle 7,5 mk
- 2) et postisaadetiste laialivedu ei nõuaks kulu üle 1,25 mk iga postisaadetise kohta.

Nii talitades, on korda läinud sisse seada posti laialivedu suuremaisse külaadesse 6 korda nädalas, vähemaisse 4–3 ja 2 korda nädalas.

Katseviisil seati sisse kirjade kättevõime taludes umbes 10 vallas, kusjuures p. t. t. ametkond kannab osa kulusid, makstes 1–1,25 mk iga saadetise pealt, kuna vallavalitsused kannavad kulusest muu osa, sest posti laialivedajad viivad ühtlasi laiali ka valla kärke.

B. Raudteil. — *Par les chemins de fer.* Raudteil postivedu sünnib postvaguneis. Väiksemal liinil, mille peal üks või kaks asutust on, sünnib postivahetus asutuste vahel bagashis. Raudteil on postitraktide pikkus vähenenud selle tõttu, et kulude kokkuvõtmise mõttes Tallinna-Narva postvaguni käik Tallinna-Tapa vahel sai ära muudetud, pannes nende punktide vahelise postiveo Tallinna-Valga postvaguni peale. Tallinna-Narva postvagun sellest ajast peale kurseerib ainult Tapa-Narva vahel. Sisemaa post veetakse raudteevalitsuse poolt posti peavalitsusega sõlmitud lepingu põhjal, kusjuures posti peavalitsus maksab raudteevalitsusele posti raskusele vaatamata aasta eest tasu:

- 1) postiveo eest laiaroopalisil teil kokku 9.500.000 mk
- 2) „ „ kitsarooralisil „ kokku 2.163.000 mk

Postitraktid raudteil — *Routes postales sur les chemins de fer*

15.	Traktide pikkus Longueur des routes postales	Läbisõidetud km arv Nombre des kilomètres par- coursus
Aastal 1925 — An. 1925 . .	1 368,5	999 005
Aastal 1926/1927 (12 kuud) 12 mois de 1926/27	1299,5	948 635
1926/27 a. võrreldes 1925 a. Comparativement à l'an- née 1925	— 69	— 50 370

18.

1926/27 eelarve aastal post andis sissetulekut—*Recettes de la poste pour l'année budgétaire de 1926/27*

Väljaminekud posti alal aruande aastal kujunevad järgmiselt—*Les dépenses de la poste pour l'année budgétaire s'expriment comme suit:*

	Milj. mk. Millions mk.
a) Postiteenijate palk, laste abiraha, arstiabi ja varustus— <i>Appointements des employés de poste, subsides pour les enfants, secours médical et équipement</i>	79,8
b) Postiautentuuride juhatajate tasu— <i>Rémunération des gérants des agences postales</i>	5
c) Postivedu— <i>Transport postal</i>	33,2
d) Sõidu- ja veoabinõud— <i>Moyens et accessoires de transport</i>	3,7
e) Vallasvara soetamine ja remont— <i>Acquisition et réparation de biens meubles</i>	4,5
f) Väärtmärkide (postimaksu vahendite) valmistamine— <i>Impression de formules d'affranchissement (timbres-poste, etc)</i>	0,9
g) Rahvusvahelised maksud— <i>Paiements internationaux</i>	9,2
j) Üldkulude (kantselei, majapidamine, hoonete remont, ametisõidud, juriidiline abi ja kohtukulud, hariduslised kulud, kodifikatsioon ja kirjastamine, autasud ja segakulud) posti osa— <i>Dépenses générales de la poste (bureaux, économie, réparation des bâtiments, voyages de service, secours juridique et frais de procédure, frais d'éducation, codification et éditions, gratifications et dépenses variées)</i>	11,7
Kokku— <i>Total</i>	148,2
Puhas sissetulek— <i>Revenu net</i>	78,9

C. Veeteil. — *Par les voies navales.* Postivedu veeteil sünnib saarte ja mandri vahel laevaseltside ja eraisikute poolt sellekohaste kokkulepete alusel. Postivedu Emajõe sünnib Sisevete Laevanduse poolt riigilt saadava toetuse eest tasuta.

Postitraktid veetel — *Routes postales sur les voies navales*

16.	Traktide pikkus Longueur des routes postales	Läbisõidetud km arv Nombre des kilomètres par- coursus
Aastal 1925 — En l'année . .	324	100 520
Aastal 1926/1927 En l'année 1926/27 a. võrreldes 1925 a. Comparativement à l'an- née 1925	324	112 600
	—	+ 12 080

16. Postimaksu vahendid.
Timbres-poste et autres formules d'affranchissement.

1926/1927 aasta (15 kuud) jooksul uusi tüüpe postimaksu vahendeid välja ei antud, vaid trükiti juurde ainult seniseid tüüpe, nende seas valmistati

endistest Punase Risti 2¹/₂/3¹/₂ margalistest postmarkidest ületrükkimise teel 5-6 margalisi Punase Risti postmarke 101 400 tükki koguväärtusega 608 400 marka ja 5/7 margalistest Punase Risti postmarkidest ületrükkimise teel 10/12 margalisi Punase Risti postmarke 102 000 tükki koguväärtusega 1 224 000 marka ning uusi sisemaalisi 11 margalisi vastusega postkaarte (tüüp endine) 58 200 tükki koguväärtusega 640 200 marka. Riigikogu poolt vastuvõetud rahaseaduse põhjal uue rahaüksuse tarvituselevõtmisega antakse välja uued postimaksuvahendid — uued tüübid uutest väärtustest.

Üldse on 1926/27 aasta jooksul postimaksuvahendeid (seniseid tüüpe) *Timbres-poste et autres formules d'affranchissement (types anciens) pendant 1926/27*

17.	Arv Nombre	Koguväärtus mk Valeur total marks
Juure trükitud— <i>Imprimés supplémentairement</i>	29 531 578	245 146 868
Müüdnud — <i>Vendus</i>	26 783 327	223 023 193

17. Posti tasuvus. Posti tasuvus on näha järgnevalt tabelist:

III. TELEGRAAF — TÉLÉGRAPHES.

1. Telegraafi arenemine ja asutuste võrk.

Développement du télégraphe; réseau des institutions.

Telegraafiline läbikäimine sisemaal on ärarippuv telefoni võrgu arenemisest; telegraafi tarvitamine väheneb telefonilise läbikäimise suurenemisega. Kindlaks jäädes põhimõtte juure, et telegraaf maal peab olema samuti kättesaadav nagu linnaski, on otsustatud telegrammide vastuvõtmist ja kättetoimetamist postitelefonide agen-

tuurides sisse seada. Selle kavatsuse teostamiseks on juba asutud. Edaspidi kavatakse telegrammide vastuvõtmist ja väljaandmist ka telefoni kõnepunktides avada.

Telegrammide vahetamine sisemaalises läbikäimises sünnib ainult traadi teel, kuna läbikäimine välismaadega osalt traadi teel, osalt aga raadio kaudu sünnib.

Telegraafi asutuste võrgu arenemine 1920—1926 a. — Développement du réseau des institutions télégraphiques de 1920 à 1926.

19.

Asutuste liik — Genre des institutions

Peatelegraafi kontor—Bureau central télégraphique
Posti-telegr.-telef. kontorid—Bureaux de poste, de télégr. et de téléph.
Raadiojaamad—Stations T.S.F.
Posti-telegr.-telef. agentuur.—Agences de poste, de télégr. et de téléph.

Kokku — Total

Asutuste arv — Nombre des institutions

1. I. 1920	1. I. 1921	1. I. 1922	1. I. 1923	1. I. 1924	1. I. 1925	1. I. 1926	1. I. 1927
—	—	—	—	1	1	1	1
105	109	113	116	121	122	122	120
—	1	1	1	1	2	3	3
—	—	—	—	—	—	—	11
105	110	114	117	123	125	126	135

2. Telegraafiline läbikäimine.

Trafic télégraphique.

Sisemaalises läbikäimises on 1926/27 aasta (12 kuud) jooksul telegrammide arv võrreldes 1925 a. vähenenud 5,4% võrra; kallimate eriliigiliste telegrammide arv isegi kuni 30%. Selle vastu on ametliste telegrammide arv suurenenud 22% võrra.

Maksuta ametliste telegrammide arvu suurenemine on tingitud sellest asjaolust, et aruande aasta jooksul suur arv postiagentuure ja telefoni kõnepunkte avati, mille üle peavalitsus sunnitud oli asutustele telegraafi teel teateid andma.

Telegrammide arv — Nombre des télégrammes

20.

Sisemaalisi läinud—Du service interne, expédiés
Välismaalisi tulnud—Du service international, reçus
Välismaalisi läinud—Du service international, expédiés

Kokku—Total

Telegrammide arv linnades — Villes:

Sisemaalisi läinud—Du service interne, expédiés
Välismaalisi tulnud—Du service international, reçus
Välismaalisi läinud—Du service international, expédiés

Kokku linnades—Total pour villes

Sellest Tallinnas—à Tallinn
Dont: Tartus—à Tartu

Maades kokku—Total pour arrondissements

1926/27 a. (15 kuud)	Aastad—L'année		või ⁺ (ou) — %
	1925	1926/27 (12 kuud)	
1000 — en 1000			
174	147	139	— 5,3
138	119	110	— 7,1
127	110	102	— 7,5
439	376	351	— 6,5
134	113	107	— 5,0
134	115	107	— 6,6
124	107	99	— 7,3
392	335	313	— 6,3
280	243	224	— 7,7
44	37	35	— 4,7
47	41	38	— 8,1

Sõnade arv — Nombre des mots

21.

Sisemaalisi läinud—Du service interne, expédiés
Välismaalisi tulnud—Du service international, reçus
Välismaalisi läinud—Du service international, expédiés

Kokku—Total

Sõnade arv linnades — Villes:

Sisemaalisi läinud—Du service interne, expédiés
Välismaalisi tulnud—Du service international, reçus
Välismaalisi läinud—Du service international, expédiés

Kokku linnades—Total pour villes

Sellest Tallinnas—à Tallinn
Dont: Tartus—à Tartu

Maades kokku—Arrondissements

1926/27 a. (15 kuud)	1925	1926/27 (12 kuud)	÷ või (ou) — %
1000 — en 1000			
3 034	2 629	2 427	— 7,4
1 924	1 669	1 539	— 8,0
1 801	1 544	1 441	— 6,6
6 759	5 842	5 407	— 7,4
2 529	2 173	2 023	— 6,9
1 878	1 624	1 502	— 7,4
1 754	1 502	1 403	— 6,5
6 161	5 299	4 928	— 6,9
4 316	3 791	3 453	— 8,9
991	808	793	— 1,8
598	543	479	— 11,8

Vahetatud telegrammide seas oli eriliigilisi telegramme—Du nombre total des télégrammes spéciaux.

a) Sisemaalisi—du service interne:

	1926/27 a. (15 kuud) (15 mois)	1925 a. Telegr.	1926/27 a. (12 kuud) (12 mois) Telegr.	+ ehk —(ou) %	Linnes 12 kuu eest Dans les villes pour 12 mois	Sellest arvust De ce nombre		Maakondades 12 kuu eest Dans les dis- tricts pour 12 mois
						Tallinnas à Tallinn	Tartus à Tartu	
Ametlisi läinud—De service, expédiés	15 728	9 952	12 574	+22,5	7 054	4 544	1 048	5 520
Muud (meteoroloog.)—Autres (météorologiques)	14 090	11 678	11 247	— 3,8	10 110	1	8 540	1 137
Kokku maksuta—Total (non-taxés)	29 818	21 630	23 821		17 164	4 545	9 588	6 657
Kiirtelegramme—Télégr. urgents	718	859	572	—35,6	448	276	52	124
Makstud vastusega—Télégr. avec réponse payée	2 896	2 808	2 316	—17,6	1 760	616	244	556
Erikäskjalaga—Télégr. exprès	3 983	4 208	3 184	—24,2	2 400	1 516	304	784
Mitme adressiga—Télégr. multiples	378	673	312	—58,8	296	200	24	16
Kokku sisemaal—Total du service interne	37 793	30 178	30 205		22 068	7 153	10 212	8 137

b) Välismaalisi—Du service international:

	1926/27 arv (15 kuud) (pour 15 mois)			1925 a. arv 1926/27 a. arv (12 kuud)—(12 mois)			%	Linnes 12 kuu eest Dans les villes pour 12 mois	Sellest arvust—De ce nombre		Maades 12 kuu eest Dans les dis- tricts pour 12 mois
	Tulnud Réception	Läinud Expédition	Kokku Total	Tulnud Réception	Läinud Expéd.	Kokku Au Total			Tallinnas à Tallinn	Tartus à Tartu	
Ametlisi—De service	2 702	3 296	5 998	2 543	2 850	5 393	— 7,2	4 712	4 248	132	88
Muid—Autres	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—
Kokku maksuta—Total (non-taxés)	2 703	3 296	5 999	2 543	2 850	5 393	— 7,2	4 713	4 249	132	88
Kiirtelegramme—Télégr. urgents	2 590	1 876	4 466	3 041	2 305	5 346	—14,6	3 516	3 292	36	56
Makstud vastusega—Télégr. avec réponse payée	1 716	1 497	3 213	1 325	1 366	2 691	— 8,0	2 364	2 072	136	104
Erikäskjalaga—Télégr. exprès	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mitme adressiga—Télégr. multiples	738	1 157	1 895	575	546	1 121	+36,5	1 512	1 408	20	—
Kokku—Total	7 747	7 826	15 573	7 484	7 067	14 551	—15,5	12 105	11 021	324	248

Eriliigiliste telegrammide arvu vähenemine sisemaalises läbikäimises on seletatav majanduslikkude raskustega, telegrammide üldarvu vähenemisega ja asutuste võrgu (kes telegramme vahetasid) suurendamisega.

telegrammide vahetus võrreldes 1925 a. vähenenud 7,3% võrra, samuti näitab amettelegrammide arv 7,2% vähenemist; eriliigiliste telegrammide arv näitab vähenemist 15,5%. Telegrammide üldarvu vähenemine läbikäimises välismaiga näitab majanduslikke raskusi, milleiga ka seletatav on kallimaliigiliste telegrammide arvu suurem vähenemine.

3. Lähikäimine välismaadega. Välismaalises lähikäimises on üldine
Echange avec l'étranger.

1926/27 elarve aasta 12 kuu jooksul on välismaadega vahetatud telegramme:
Echange des télégrammes avec l'étranger (pendant 12 mois de 1926/27)

23.	Läinud — Expédiés		Tulnud — Reçus		Kokku — Total	
	Telegr. arv Nombre des télégrammes	Sõnu Mots	Telegr. arv Nombre des télégrammes	Sõnu Mots	Telegr. arv Nombre des télégrammes	Sõnu Mots
Maad — Pays						
Europa (Europe):						
Austria—Autriche	526	6 246	324	6 113	850	12 359
Belgia—Belgique	1 003	11 715	651	7 670	1 654	19 385
Danzig—Danzig	595	30 368	3 764	38 294	4 359	68 662
Helveetsia—Suisse	843	9 270	498	6 899	1 341	16 169
Hollandi—Pays-Bas	2 275	25 934	2 098	23 836	4 373	49 770
Inglise—Grande-Bretagne	12 782	159 352	13 018	159 082	25 800	318 434
Itaalia—Italie	582	9 366	494	12 278	1 076	21 644
Leedu—Lituanie	1 174	16 204	1 165	13 427	2 339	29 631
Läti—Lettonie	23 918	431 715	28 526	461 914	52 444	893 629
Norra—Norvège	854	10 492	703	9 029	1 557	19 521
N. S. V. L.—URSS (Russie)	5 141	85 254	6 017	109 085	11 158	194 339
Poola—Pologne	1 722	36 510	1 664	34 148	3 386	70 658
Prantsuse—France	3 733	50 242	3 045	41 954	6 778	92 196
Rootsi—Suède	6 510	79 804	7 750	105 089	14 260	184 893
Saksa—Allemagne	27 470	320 890	26 410	335 113	53 880	656 003
Soome—Finlande	5 243	69 818	5 902	83 048	11 145	152 866
Taani—Danemark	5 167	57 842	5 362	63 068	10 529	120 910
Tshehoslovakkia—Tchécoslovaquie	718	10 022	694	8 822	1 412	18 844
Muud Eur. riigid—Autres pays d'Europe	561	7 643	487	7 418	1 048	15 061
Aasia—(Asie)	91	766	99	814	190	1 580
Aafrika—(Afrique)	6	47	10	77	16	124
Ameerika: Põhja-Am.—(Amérique du Nord)	930	10 943	1 286	10 722	2 216	21 665
Lõuna-Am.—(" du Sud)	43	394	61	585	107	979
Austraalia—(Australie)	34	233	30	261	64	494
Kokku—Total	101 921	1 441 070	110 061	1 538 746	211 982	2 979 816

Tab. 23 toodud andmeist on näha, et vahetus Saksamaaga teeb välja 25,5%, Lätiga 24,7%, Inglismaaga 12,2%, Rootsiaga 6,9%, Venemaaga 5,3%, Taaniga 5,0%, Soomega 5,2%, kuna ülejäänud 15,2% kõigi teiste välismaadega telegrammide vahetust sisaldab.

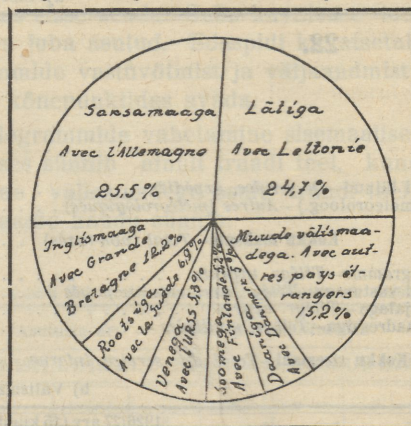
Transiit telegrammid—Télégrammes transitaires

24.	Arv	Sõnu
Transiit-telegrammide arv 1926/27 eelarve aasta 15 kuu eest—Nombre des télégrammes de transit pour 15 mois de l'année budgétaire 1926—1927	26 032	343 821
1926/27 eelarve aasta 12 kuu eest—Pour 12 mois de l'année budgétaire 1926/27	20 824	275 053
1925 aasta eest—Pour l'année 1925	26 855	394 702
Rohkem (+) või vähem (—)	— 6 031	— 119 646
Augmentation ou diminution	— 22,4%	— 30,3%

4. Telegraafi tarvitajate liigid.

Catégories des expéditeurs.

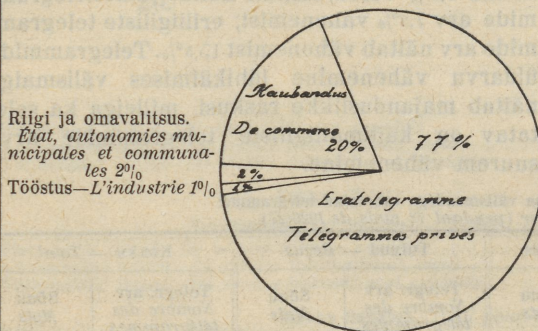
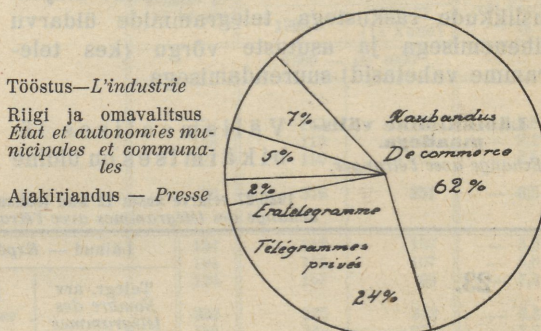
Tallinna peatelegraafi kontori 3 päeva jooksul tehtud väljavõtete kohaselt on telegramme antud :

Telegrammide vahetus välismaadega 1926/27
Echange des télégrammes avec l'étranger en 1926/27.

Telegrammide üldarvust oli %des.

25.

	Sisemaalsed Du service interne	Välismaalsed Télégr. du serv. étr.
Eratelegramme—Télégrammes privés	77	24
Kaubandus—De commerce	20	62
Riigi ja omavalitsus—État et autonomie	2	5
Tööstus—De l'industrie	1	7
Ajakirjandus—Presse	—	2
Kokku—Total	100	100

Sisemaalsed telegrammid
Télégrammes du service interneVälismaalsed telegrammid
Télégrammes du service international

Telegraafi tarvitajate liigid (Tallinna peatelegraafi kontori väljavõtted 3 päeva kohta).

Catégories des expéditeurs des télégrammes (d'après le nombre des télégrammes expédiés de Tallinn pendant 3 jours).

5. Telegraafi tehnikala.

Technique télégraphique.

Telegraafi võrdlemisi väikse töö juures ei ole p. t. t. ametkond telegraafi tehnikala alal suuremaid uuendusi ette võtnud. Ei ole tarvidust teha seda ka lähemas tulevikus, sest olemasolevad ühendusabinõud rahuldavad täielikult ikka vähenevaid telegraafilise läbikäimise nõudeid. Erandiks sellest on raadioala, mille täiendamine ja tehnilise külje tõstmine ajanõuetele vastavale kõrgusele veel palju tööd ja kulu nõuab.

a. Aparaadid. — Appareils.

Aparaatide koossels — Types des appareils.

26.	Arv — Nombre		+ või (ou) — %
Aparaatide nimetused Dénominations des appareils.	1925	1926/1927	
Morse	147	152	+ 3,3
Hughes	9	9	—
Klopfer	5	5	—
Raadio üleandm.—Radio, appareil transmetteur	2	2	—
Raadio vastuvõtm.—Radio, app. récepteur	2	3	+ 50,0
Teletype	2	—	— 100
Kokku—Total	167	171	—

Teletype-aparaadid osutusid proovimise juures väga otstarbekohaseks läbikäimises telegraafi asutuste ja suuremate äride vahel, sest nad trükitavad telegrammid lindile ka siis, kui kedagi vastuvõtmas ei ole. Meil aga äride poolt nõud-

misi ei ole telegraafi ühenduse sisseseadmiseks telegraafiasutuse ja nende kontorite vahel. Peale selle oli Sõjaministeeriumil tungiv tarvidus sarnaste aparaatide järele, millepärast nad ka viimasele üle anti.

b. Muud abinõud. — *Autres moyens techniques.*

27.

Abinõude nimetus — *Dénominations*

	Arv — <i>Nombre</i>		+ või (ou) — %
	1 jaan. 1926 a.	1 apr. 1927 a.	
Elemendid Meidinger — <i>Éléments, Meidinger</i>	706	764	+ 8,0
teised — <i>autres</i>	—	25	—
Akkumulaatorid — <i>Accumulateurs</i>	223	232	+ 4,0
Simultaan transformaat. — <i>Transformateurs simultanés</i>	202	224	+ 10,0
Kokku — <i>Total</i>	1131	1245	—

c. Juhtmed. — *Fils.* Telegraafi ja telefoni juhtmed on ühiseil postel ja ühiseis kaab-
leis, seepärast puudub täielikult võimalus neid arvudes täpselt eraldada. Puht telegraafijuht-
meid on Eestis 1278 kilomeetrit, kuna simulta-
neeritud telegraafi-telefoni juhtmeid on 8870 km,

millest pool, s. o. 4435 km loetakse telegraafi
juhtmeiks ja teine pool telefoni juhtmeiks
(vt. pt. V, p. 3, täht b).

6. Telegraafi tasuvus. Toodud tabelist selgub, et tele-
graafi alal oli 1926/27 a. 0,4 milj.
mk ülejääk.

Telegraafi tulud ja kulud. — *Recettes et dépenses du télégraphe.*

28.

	Milj. mk Millions mk.
1926/27 eelarve aastal telegraaf andis sissetulekut — <i>Pour l'année budgétaire 1926/27 le télégraphe a donné un revenu brut de</i>	45
Telegraafi alal oli väljaminekuid aruande aastal — <i>Dépenses pour le télégraphe pendant la même année:</i>	
a) telegraafiteenijate (eksploatatsiooni alal) palk, laste abiraha, arstiabi ja varustus — <i>employés du télégraphe (section de l'exploitation) salaires, secours aux enfants, secours médical et secours pour équipement</i>	18
b) seesama kulu tehnilisel alal — <i>dépenses analogues pour la section technique</i>	2,8
c) telegraafi korrashoid — <i>entretien des télégraphes</i>	9,5
d) telegraafi ehitamine — <i>construction des télégraphes</i>	1,6
e) rahvusvahelised maksud — <i>paiements internationaux</i>	9,5
f) üldkulude (kantsel, majapidamine jne.) telegraafi osa — <i>dépenses générales pour les télégraphes (frais de bureau, frais économiques)</i>	3,2
Kokku — <i>Total</i>	44,6
Ülejääk — <i>Revenu net +</i>	0,4

Par conséquent le revenu net du télégraphe pour l'année budgétaire a été de 0,4 millions de M. E.

IV. RAADIOTELEGRAAF JA RINGHÄÄLING.

TÉLÉGRAPHIE SANS FIL (T. S. F.) ET DIFFUSION RADIOTÉLÉPHONIQUE.

1. Raadiotelegraafi arenemine ja asutused.

Développement du T. S. F. Institutions.

datusi 1926/27 a. tehtud ei ole.

Raadio kaudu telegraafiliseks läbikäimiseks töötavad p. t. t. ametkonnal järgmised jaamad:

a) läbikäimiseks Saksa, Inglise, Rootsi ja Taani maadega Haapsalu 10 k/v. saate-
jaam (avatud 9 jaan. 1923 a.) ühes vastuvõtu-
jaamaga Nõmme. Telegrammid nende jaamade
kaudu saadetakse ja saadakse Tallinna pea-
telegraafi kontoris;

b) läbikäimises kodumaa ja välismaade
laevadega on saate- ja vastuvõtu rannaraadio-
jaam Kopliis, 1 k/v. antennijõuga (avatud
15. veebr. 1926 a.);

d) vastuvõtu jaam Tartus — ilmateadete
vastuvõtmiseks.

Raadiotelegraafi alal teh-
niliselt, peale hariliku kor-
rashoiu ja vähemate täien-
duste, uuendusi või muu-

Peale eeltähendatud postiametkonna raadio-
jaamade on kindla asukohaga saate- ja vastu-
võtu raadiojaamu ka sõjaministeeriumil, siis
veel ranna tulelaevade peal (4), ning laeva-
raadiojaamu Eesti lipu all sõitvate laevade
peal — sõjalaevadel 8 ja kaubalaevadel 13
(viimaste hulka arvatud ka päästelaevad ja
jäämurdjad).

2. Tegevus ja läbikäimine.

Activité et trafic.

a. Haapsalu-Nõmme jaam.
*Stations TSF de Haapsalu-
Nõmme.* Haapsalu-Nõmme jaam
töötab praegu Saksamaaga (Kö-
nigsvusterhausen), Rootsimaaga (Karlsborg),
Taanimaaga (Lyngby) ja Inglismaaga (Stone-
haven).

Üldine välitelegrammide arv oli 1926/27 a.
(vt. tabel 23) 211 982. Kui neist maha
arvata naabermaadega: Vene, Soome ja Lätiga

vahetatud telegrammid (74 748), kelledega on otseühendus traadi teel, oli välistelegrammide vahetus kaugemate välismaadega 137 233 telegrammi, milledest raadioteel vahetatud 92 322 telegrammi ehk 67,2%. See on suur samm edasi meie telegraafi rippumatuse alal naabri riikidest. 1927/28 eelarve aastal on kavatsus katseid teha Inglismaaga raadio alal lühikeste lainetega*), milleks Inglise postiametkond meile lahkesti vastu tulla lubas. Vastav sisseseade on kavetatud suuremalt osalt oma jõududega valmistada, kuna väiksem osa muretseda tuleb.

Raadioteel vahetatud telegrammide võrdlev tabel
Tableau comparatif des télégrammes échangés par T.S.F.

29.	Arv 1925 a. Nombre	Arv 1926/1927 a. (12 kuud) Nombre	+ või (ou) — %
Tulnud—Reçus	37 791	48 028	+ 27,9
Läinud—Expédiés	43 120	44 294	+ 2,7
Kokku—Total	80 911	92 322	+ 14,1
Sõnade arv—N. des mots	922 776	1 000 143	

Saksamaaga — avec l'Allemagne 56,0
Inglismaaga — avec Grande Bretagne . . 29,2
Taaniga — avec Danemark 8,3
Rootsiga — avec la Suède 6,5

b. Kopli rannajaam. Station côtière Tallinn-Kopli-Radio. Rannajaam on määratud läbikäimiseks merelolevate laevadega.

Rannajaama tegevuse intensiivsus ripub ära jääoludest: mida halvemad jääolud, seda suurem on rannajaama tegevus. Ehk küll rannajaam

ennast ära ei tasu, seega postiametkonna eelarve peale halvavalt mõjub, on tema tegevus hädatarvilik, sest ilma rannajaamata ei saa meie sadamad korralikult töötada.

Kopli rannajaama tegevus oli järgmine
L'activité de la radiostation côtière Tallinn-Kopli-Radio

30.	Telegrammide arv Nombre des télégrammes		%
	1925	1926/27	
Tulnud—Reçus	671	1 145	+ 71,0
Läinud—Expédiés	154	247	+ 60,4
Kokku—Total	825	1 392	68,7

d. Tartu vastuvõtu raadiojaam. Station T.S.F. récepteur à Tartu. Tartu vastuvõtu raadiojaam seisab täielikult Tartu meteoroloogia observatooriumi teenistuses, peetakse ülal postiametkonna kulul, viimasele aga mingisugust sissetulekut ei anna.

Ilmastiku kaardi kokkuseadmiseks ja ilma teadete laialisaatmiseks saab ja saadab Tartu meteoroloogia observatoorium maksuta postiametkonna telegraafi kaudu kuni 11 500 telegrammi aastas.

3. Raadiotelegraafi tasuvus.

Revenu du télégraphe sans fil.

Haapsalu-Nõmme raadiojaam töötab tuluga. Raadiojaama elava ja järjest kasvava tegevuse tõttu

hoitakse veel kokku hulk välisvaluutat, mis transiitmaksude näol vahepealseile malle maksta tuleks, kui raadioteel vahetatavaid telegramme traaditeel peaks üle andma.

Haapsalu-Nõmme raadiojaama tegevusest saadud tulu 1926/27 a. eest (12 kuud) näitab järgnev umbkaadne arvestus (1000 mk).
Le calcul approximatif suivant indique le revenu reçu de l'activité de la station T.S.F. de Haapsa'u-Nõmme en 1926/27 (12 mois) en 1000 mk.

Üldine telegraafi sissetulek—Revenus généraux du télégraphe	45 080
Sellest sisemaalistele telegrammide arvel—Dont pour les télégrammes internes	13 939
Jääb—Reste: Sissetulek välismaaliste telegrammide eest—Le revenu des télégrammes internationaux	31 141
Selles summas on — Cette somme comprend:	
Eesti terminaalmaksud—Taxes terminales estoniennes	21 454
Eesti transiitmaksud—Taxes de transit	9 687
Terminaaltsikside summast langeb raadio arvele—Du montant des taxes terminales il tombe sur la T.S.F. 1 000 143 sõna pealt à 9 kuldsentiimi × 80 = Emk. 7,20 sõna pealt . .	7 201
Transiitmaksude summast langeb raadio arvele—Du montant des taxes de transit il tombe sur la T.S.F. 67,2% (9,686,735 margast)	6 509
Tulud kokku—Revenu total	13 710
Kulud — Dépenses:	
Tehnilised kulud raadio alal—Dépenses techniques pour T.S.F.	3 605
Personaal ja muud kulud—Personnel et autres dépenses	3 000
Jaama ja sisseseadete soetamise kuludest (24 000 000 margast 10% aastas amortisatsiooni ja kapitali % % peale—Pour l'amortissement 10% par an de la somme d'acquisition des bâtiments avec frais d'installation	2 400
Kulud kokku—Total des Dépenses	9 005
Puhaskasu—Revenu net	4 705

4. Raadioringhääling.

Diffusion radiotéléphonique.

1926 a. 18 detsembril hakkas töötama esimene ringhäälingu saatejaam Eestis. Jaama ehitas ja teda ekspluateerib

ja lepingu põhjal, mis 5 aasta peale sõlmitud, makstes riigile 10% brutto sissetulekust. Jaam asub Tallinnas (Koplis) posti peavalitsuse rannaradiojaama ruumides.

O-Ü. „Raadio-Ringhääling“ kontsessiooni alusel

*) Pikkade laine peale mõjub äike, mis kevadel, sügisel ja iseäranis suvel telegraafilist läbikäimist takistab kuna lühikeste laine juures see pahe puudub. Peale selle tarvitab lühike laine kuni 10 korda vähem jõudu.

1927 a. 1 aprilliks oli ringhäälingu kuulajaid üle riigi 7000 (*nombre des abonnés au 1. IV. 1927.*)

Ringhäälingu alal on välja töötatud vastav

määrus raadio-ringhäälingu saate- ja vastuvõtu-seade kohta, samuti ka ringhäälingu kasutamistaksid, mis „Riigi Teatajas“ avaldatud.

V. TELEFON. — TÉLÉPHONE.

1. Arendamise kõik ja asutuste võrk.

Développement. Réseau des institutions.

Telefoni võrgu arendamist ja korraldamist jätkati põhimõttel: telefoni kõigile riigikodanikele võimalikult ühesugusel määral kättesaadavaks teha, kõnede läbilaske võimet suurendada, kõnede kostmist tõsta nõnda, et riigi ühest kaugemast osast riigi teise kaugema osaga takistamata võiks kõnelda; peale seda veel, et kõik maal asuvad telefoni kõnepunktid, telefoni võrgud, agentuurid, kollektiiv-keskjaamad oleksid otsekohe ühendatud igaüks oma maa linnaga ja ühenduse juhtmed oleksid vastavast materjalist ning et meie telefoni kaugeühendused vastaksid rahvusvaheliselt maksvaille tehnilistele tingimustele.

1926/27 a. jätkati telefoni ühenduste ehitamist vallamajusse, postiagentuuresse ja raudteejaamasse ning avati seal avalikud kõnepunktid. Nii suurenes telefoni kõnepunktide arv 254 pealt — 384 peale, seega 130 võrra.

Suurem osa kõnepunktest langeb raudteejaamade ja postiagentuuride arvele, kuna erakortereis ja asutuses mõned üksikud on avatud. Raudteejaamad on nüüd kõik, väljaarvatud uute teede jaamad ja uuel avatud raudteepeatuskohad, kõnepunktiga varustatud.

Raudteejaames ja teisis avalikes kohtes on püütud ehitada kõnepunkte võimalikult automaat-rahakasseerijaiga, mis alatist teenimist ei nõua ja seepärast riigile tululikumad on, kui harilikude telefoniaparaatidega kõnepunktid. Automaat-rahakasseerijaid on aasta jooksul üles seatud 61.

Peale selle loodi telefoniühendused Naisaare ja Väina vallamajule, kuna ilma

ühenduseta on veel kaks vallamaja—Prangli ja Pakri, mis saartel asuvad ja missuguste ühenduste ehitamiseks tuleks muretseda merekaablid, mis aga suuremate kuludega seotud ja seepärast krediidi puudusel kaugema tuleviku peale on edasi lükatud.

Võrkude parema korraldamise ja ökonoomilisema teenimise otstarbel on telefoni keskjaamu 1926 a. raudteejaamasse ümber kantud: Järva-maa t. t. võrgus 6 — Türi, Tapa, Rakke, Esna, Vägeva ja Lehtse, Virumaal 2 — Kabala ja Auvere, Valgamaal 1 — Hargla, ning Võrumaal 1 — Karula.

Arvud näitavad telefonivõrgu järjekindlat tihenemist. Kui 1919 a. iga 503 elaniku kasutada oli üks telefon, tuleb 1926 a. juba iga 102 elaniku kohta telefon.

Iga kõnekoha peale linnas tuli elanikke 1926/27 a. 37, 1925 a. 39.

Ühe maakõnekoha peale tuli elanikke 1926/27 a. 249, 1925 a. 269, seega maatelefoni-võrk võrreldes linnade omaga oli 1926/27 a. veel ligi seitse korda õredam.

Maapinna suuruse järgi tuli iga telefonikõnekoha peale maapinda *km*²
Chaque appareil téléphonique dessert une superficie de km carrés:

	1926/27	1925
Maal ja linnas kokku — <i>Dans l'ensemble de la campagne et des villes</i>	4,4	4,6
Maal eraldi — <i>A la campagne spécialement</i>	14	15,2

31.

Ühe telefonikõnekoha peale tuli elanikke:
Nombre d'habitants par appareil:

1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926/27
503	344	241	177	142	121	108	102

Telefoniasutuste ja kõnepunktide arvu kasvamine alates 1921 a.
Développement des institutions téléphoniques et des téléphones publics à partir de 1921

32.

Iseseisvaid telefoni keskjaamu—*Stations centrales téléphoniques indépendantes*
Keskjaamu p. t. t. kontorites — *Stations centrales dans les bureaux de poste, de télégr. et de téléphone*
Telefoni agentuure — *Agences téléphoniques*
Riigi kollektiiv-keskjaamu — *Stations centrales collectives d'Etat*
Era kollektiiv-keskjaamu — *Stations centrales collectives privées*
Avalikke telefoni kõnepunkte — *Téléphones publics*
Viimastest on automaat rahakasseerijaga — *De ces derniers sont munis de caisses automatiques*

1. I. 1921	1. I. 1922	1. I. 1923	1. I. 1924	1. I. 1925	1. I. 1926	1. I. 1927	1926/27 eelarve aastal kasvamine (+) või kahenemine (−) % võrreldes 1925 a.
2	2	2	2	3	3	3	—
—	—	115	119	118	120	114	−5
6	8	12	17	22	26	39	+50
7	26	48	58	76	67	59	−13,3
—	—	—	—	1	1	3	+200
5	30	47	64	136	254	384	+52
—	—	—	—	—	29	90	+210

Märge: Riigi keskjaamade vähenemine 1926/27 a. on seletatav p. t. t. kontorite p. t. t. agentuurideks muutmisega. Agentuurideks on ümber nimetatud 6 keskjaama. Kollektiiv-keskjaamade vähenemine oleneb nende keskjaamadeks, agentuurideks ja paralleelühenduste gruppideks ümbernimetamisest.

Linnade ja maade järele telefoni kõnekohti 1926/27 a. võrreldes 1925 aastaga — En 1926/27 comparativement à 1925 il y avait des appareils par villes et districts:

33.

Linnad—Villes:

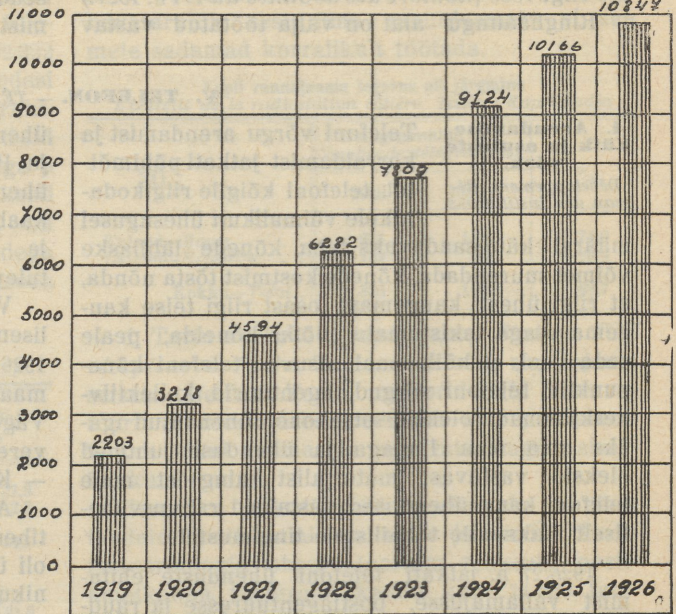
	1926/27 eel- arve aasta lõpuks A la fin de 1926/27	1925 aasta lõpuks A la fin de 1925	Keskmine juurekasvu % Augmenta- tion moyenne en %
Tallinn ja Nõmme	4 081	3 963	3
Tartu	1 057	981	7,7
Pärnu	400	348	15
Narva ja N.-Jõe- suu	279	261	6,9
Viljandi	248	234	6
Rakvere	234	213	10
Võru	175	161	8,7
Valga	142	139	2,1
Haapsalu	141	134	5,2
Kuressaare . . .	126	118	6,7
Paide	124	121	2,4
Põltsamaa	98	92	6,5
Petseri	94	83	13,2
Türi	74	71	4,1
Tõrva	68	45	51,1
Tapa	64	46	39,1
Paldiski	36	28	28,6
Kokku—Total	7 441	7 038	5,7

Maad—Distric.:

	1926/27 eel- arve aasta lõpuks A la fin de 1926/27	1925 aasta lõpuks A la fin de 1925	Keskmine juurekasvu % Augmenta- tion moyenne en %
Harju	521	476	9,4
Järva	222	204	8,8
Lääne	248	216	14,8
Pärnu	348	327	6,4
Saare	81	68	19,1
Tartu	771	723	6,6
Viljandi	335	318	5,3
Viru	554	524	5,7
Võru	326	272	7,7
Kokku—Total	3 406	3 128	7,8

Toodud telefoni kõnekohtade jaotus linnade ja maade järele on ligikaudne. Täpset vahet teha on raske, sest paljude linnakeskjaamade abonentide asukohad on väljaspool linnade piire (maal). Andmed maakõnekohtade üle vastavad

Kõnekohtade arvu kasv 1919—26 a.
L'augmentation du nombre des appareils de 1919—26.

ametkonna tehniliste rajoonide (maa t. t. võrkude) jaotusele. Vaiga ja Petseri maade abonentid figureerivad — esimese omad Tartu ja Võru — teise omad aga Võrumaa kõnekohtade arvus.

2. Telefoniline läbikäimine. Trafic téléphonique.

Telefoniühenduste kasutamine tarvitajate poolt näitas ka 1926/27 a. võrreldes eelmisega kasvavat tendentsi. Järgmised arvud näitavad kasutamise kasvamist:

Telefoniliühenduste kasutamine — Trafic téléphonique.

34.	1926/27 a. (15 kuud) (pour 15 mois)	1926/27 a. (12 kuud) (pour 12 mois)	1925 a.	% ±	Linnades 12 kuul eest Dans les villes pour 12 mois	Sellest arvust De ce nombre		Maades (12 kuul eest) Dans les districts (p. 12 mois)
						Tallinnas à Tallinn	Tartus à Tartu	
Kohalikke kõnesid—Conversations locales . .	14 359 233	11 487 384	10 548 290	+ 8,9	10 257 552	7 121 824	1 420 364	1 229 832
Nendest—Dont:								
a) abonentide omavahelisi—entre les abonnés .	14 115 097	11 292 076	10 398 557	+ 8,6	10 128 300	7 047 964	1 407 636	1 163 776
b) võõrastele avalikkusest kõnepunktidest— des étrangers dans les téléphones publics .	244 136	195 308	149 733	+ 30,4	129 252	73 860	12 728	66 056
Kaugekõnesid—Conversations à grande dist.: Sisemaalisi—Internes	1 814 778	1 451 824	1 298 771	+ 11,7	657 652	184 652	120 534	794 172
Välismaalisi—Internationales:								
tulnud—à destination de l'Estonie . .	34 523	27 620	25 009	+ 10,4	27 144	22 504	1 176	476
lähnud—originaires de l'Estonie	34 742	27 792	22 969	+ 20,9	27 540	23 456	1 104	252
Väljakutsed—Appels	308 419	246 736	217 638	+ 13,2	119 092	31 760	27 156	127 644
Järelepärimisi—Réclamations	4 448	3 557	7 813	— 54,4	1 953	1 304	100	1 604
Kõnelekkutseid—Avis d'appel	1 173	940	800	+ 17,5	188	48	4	752
Kokku kasutatud korda—Total . .	16 557 316	13 245 853	12 121 290		11 091 121	7 395 548	1 570 438	2 154 732

35.

Kohalikud kõned välja- ja kõ-
nede kutsed ning järelepärimised
Nombre des conversations loca-
les, des appels téléphoniques, des
avis d'appel et des demandes
de renseignement

Sise- ja välis-
maa kaugekõned
Conversations à
grande distance
internes et
étrangères

	1921	1922	1923	1924	1925	1926
Kohalikud kõned	3 997 207	5 717 550	7 850 075	10 614 137	10 774 541	11 738 617
Kõned välismaale	507 374	702 302	994 094	1 243 389	1 346 749	1 507 236

3. Telefoni teh- nika ala. Technique télépho- nique.

a. Ehitus.—Constructions.
Kõnede läbilaskevõime suu-
rendamiseks ehitati asutuste
vahel rida uusi ühendusi:

Tallinna-Pärnu vahele ehitati teine otse-
ühendus.

Tallinna-Tartu vahele ehitati kolmas
otseühendus, kuna endine halvamate oma-

dustega ühendus Tallinna-Jõgeva otse-ühenduseks ära kasutati.

Peale selle ehitati uued ühendused:

Tallinna-Rakvere, Narva-Narva-Jõesuu, Petseri-Värskla ja Käru-Vändra vahele.

Kõik nimetatud ühendused on 4 m/m. raudtraadist.

Tallinna-Raasiku vahele ehitati simultaan ühendus, ärakasutades seks üht telegraafi- ja juureehitades üht uut juhet.

Tartu-Jõgeva vahel, kus olemasolevad ühendused kõnedega liiga koormatud olid, ehitati kolmas otseühendus.

Pärnu-Sindi vahele ehitati uus kahejuhtmeline ühendus, kuna endine otseühendus ära kasutati Pärnu-Tori-Vändra ühenduseks.

Üksikute magistraalide mahutuse suurendamiseks, peasjalikult raudtee ääres, on tulnud liiga madalal olevaid juhtmeid, kus juhtmete juuretõmbamine selle tõttu takistatud oli, üle kanda traaversitele. Nii Tallinna-Kohila ja Raasiku-Kose liinil.

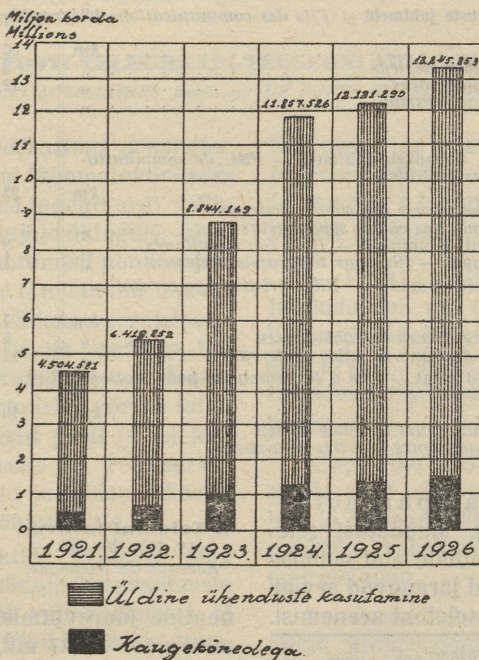
Üksikute võrkude arendamiskavade suhtes tuleb eriti rõhutada et Tallinna telefonivõrgu mahutuse suurendamise küsimuses keetsid edasi vaieldused eriteadlaste ringkonnas ja ka vastavais asutuses peasjalikult selle ümber, misugust süsteemi tuleks ehitada uus keskjaam, kas automaat, nagu postipeavalitsus kavatses või keskpatareiline. Kindla otsuse puudusel ja piiratud krediitide tõttu on tulnud Tallinna võrgu laiaulatuslikum arendamise kava edasi lükata. Tallinna võrku on 1926/27 aastal laiendatud, nagu eelmiselgi aastal, peasjalikult abikeskjaamade (Kopli, Kreutzvaldi t. ja Nõmme keskj.) kaudu. On jätkatud uute kaablite maandamist ja õhukaablite kui ka juhtmete ülekandmist postidelt katuse tornikuile, mille läbi suurendatud on võrgu mahutust kui ka vähendatud on postide arvu tänavail.

Ka teisis võrk, kus õhuliinid liiga koormatud juhtmetega, on majanduslikkude võimaluste piires kaableid muretsenud ja kasutatud.

Nii on Tartus jätkatud maa- ja õhukaablite võrgu laiendamist. Samuti on teisis vähemais linnas, Narvas, Paides, Viljandis, Haapsalus, Pärnus ja Võrus õhukaablite ülespanemist vähemal määral toimetatud. Kõnede kostmise tõstmiseks jätkati kaugeühendusil vanade ristatuste ümbertegemist ja seni ristatamata ühenduste — nendega varustamist, roostetanud ja tinutamata jätkude juhtmetest välja lõikamist, keskjaamade sisenduste ümbertegemist, asutuste vahelistel kauge- ja abonentiühendusil mittevastava diameetriga juhtmete ümbervahetamist ja ühejuhtmeliste magistraal- ja abonentiühenduste kahejuhtmeliseks ehitamist.

Asutuste vahelisi ühendusi ehitati kahejuhtmeliseks: 1) Pärnu-Lihula, 2) Koeru-Rakke, 3) Võsu-Kolga, 4) Paide-Koeru ja 5) Rapla-Järvakandi.

Telefonühenduste kasutamise arenemine 1921—1926 a.
Développement de l'utilisation des communications téléphoniques de 1921 à 1926:

Noir indique les conversations à distance.

Kaugekõnede kostmise tõstmise otstarbel sai üles seatud 2 Tartu telefonivabrikupoolt valmistatud vahekõvendajat Tapa keskjaama—Tallinna-Tartu vahelistele kahele ühendustele ja Valgakeskjaama 5 juhtmeline A.E.G. vahekõvendaja—Eesti-Läti vaheliste kõnede kostmise tõstmise otstarbel.

Seega on üles seatud endistega kokku 8 kõnekõvendajat: Tartus 1, Valgas 2, Tapal 2, Narvas 1, Rakveres 1 ja Haapsalus 1. Ülesseadmisel on kõnekõvendaja Tallinnas Riia-Helsinki transiitühenduse jaoks.

Välismaadega läbikäimise alal on üles tõstetud küsimus Helsinki-Riia-Kaunase transiitühenduse loomise asjas ja küsimuse jaatavalt lahendamise on võetud 1927/1928 a.

tegevuse kavasse. Praegu on sellel alal taksid küsimus lahendamisel.

Saksa postiministeeriumi poolt Königsbergi kaubanduskoja ettepanekul 1925 a. ülestõstetud Tallinna-Königsbergi ühenduse loomise küsimuse alal on selgitatud vastavate maadega kõnetakse. Sel alal ei ole aga taksid kõrguse suhtes soovitud kokkulepet saavutatud, mis pärast ühenduse teostamisest on tulnud esialgu loobuda.

b. Liinid ja juhtmed. — *Lignes et fils.* Telefoni ja telegraafi juhtmed on ühiseil postel ja ühiseis kaableis ning puudub võimalus

neid arvudes täpselt eraldada. Allpool tuuakse andmed sellepärast ühiselt telefoni ja telegraafi liinide-juhtmete kohta.

Telegraafi-telefoni ühenduste liine — *Lignes des communications de télégraphe et de téléphone*

	1926/27 eelarve aasta lõpuks <i>A la fin de 1926/27</i>	1925 a. lõpuks <i>A la fin de 1925</i>	Kasvamine (+) või kahanemine (—) %
36.			
Õhu — <i>Aériennes</i> km	9 276	8 486	+ 9,3
Maakaableid — <i>Câbles souterrains</i> "	181	165	+ 9,6
Merikaableid — <i>Câbles sous-marins</i> "	398	391	+ 1,8
Nendest — <i>Dont:</i>			
1. Keskjaamade vahelisi liine — <i>Lignes entre stations centrales:</i>			
Õhu — <i>Aériennes</i> km	3 731	3 807	— 1,9
Maakaableid — <i>Câbles souterrains</i> "	20	20	—
Merikaableid — <i>Câbles sous-marins</i> "	336	344	— 2,0
2. Abonentseadete liine linnas — <i>Lign. urbaines pour stations d'abonnés:</i>			
Õhu — <i>Aériennes</i> km	416	413	+ 0,7
Maakaableid — <i>Câbles souterrains</i> "	161	145	+ 11,0
3. Abonentseadete liine maal — <i>Lignes de campagne pour postes d'abonnés:</i>			
Õhu — <i>Aériennes</i> km	5 129	4 266	+ 20,2
Merikaableid — <i>Câbles sous-marins</i> "	62	47	+ 32,0

Telegraafi-telefoni ühenduste juhtmeid — *Fils des communications télégraphiques et téléphoniques:*

Õhu — <i>Aériens</i> km	50 180	44 950	+ 11,1
Õhukaabli sooni — <i>Conducteurs des câbles aériens</i> "	5 530	4 700	+ 17,9
Maakaabli sooni — <i>Cond. des câbles souterrains</i> "	12 932	11 574	+ 12,6
Merikaabli sooni — <i>Cond. des câbles sous-marins</i> "	660	693	— 4,7 ¹⁾
Nendest — <i>Dont:</i>			
1. Keskjaamade vaheliste ühenduste juhtmeid — <i>Fils de communications entre les stations centrales:</i>			
Õhu — <i>Aériens</i> km	23 276	21 937	+ 6,0
Maakaabli sooni — <i>Conducteurs des câbles souterrains</i> "	142	142	—
Merikaabli sooni — <i>Cond. des câbles sous-marins</i> "	594	613	— 3,0
Nende seas simultaanset juhtmeid — <i>Dont fils simultanés</i> "	8 870	—	—
ja puht telegraafi juhtmeid — <i>fils pour télégraphe seulement</i> "	1 278	—	—
2. Abonentseadete juhtmeid linnas — <i>Fils urbains pour stations d'abonnés:</i>			
Õhu — <i>Aériens</i> km	7 727	7 701	+ 0,3
Õhukaabli sooni — <i>Conducteurs de câble aérien</i> "	5 239	4 428	+ 18,0
Maakaabli sooni — <i>Conducteurs de câble souterrain</i> "	12 790	11 437	+ 12,7
3. Abonentseadete juhtmeid maal — <i>Fils à la campagne pour stations d'abonnés:</i>			
Õhu — <i>Aériens</i> km	19 177	15 322	+ 25,1
Õhukaabli sooni — <i>Conducteurs de câble aérien</i> "	301	272	+ 10,6
Merikaabli sooni — <i>Conducteurs de câble sous-marin</i> "	66	80	— 17,5

c. Kommutaatorid ja aparaadid. — *Commutateurs et appareils.* Muudatusi telefoniaparaatide ja ühendusabinõude alal eelmise aastaga võrreldes valgustavad järgnevad arvud, mis ühtlasi aitavad selgitada telefoni arenemist.

37.	1926/27 eelarve a. lõpuks <i>A la fin de 1926/27</i>	1925 a. lõpuks <i>A la fin de 1925</i>
Telefoni kommutaatoreid oli ülal: <i>Nombre des commutateurs téléphoniques en usage:</i>		
Mütipl.— <i>Multiplés</i>	38	35
Automaatklappidega— <i>à volets automatiques</i>	2	—
Kahejuhtmelisi— <i>à deux fils</i>	192	188
Ühejuhtmelisi— <i>à un fil</i>	9	11
Telefoniaparaate oli ülal: <i>Appareils téléphoniques en usage:</i>		
Riigi omi— <i>Appartenant à l'Etat</i>	9705	8979
Abonentide omi— <i>Appartenant aux abonnés</i>	926	947
Lisaaparaate— <i>Appareils supplémentaires</i>	1092	1058

4. Telefoni tasuvus.

(v. tab. lhk. 23).

Revenus du téléphone.

Allpool toodud telefoni tulude ja kulude tabelist nr. 38 on näha, et telefoni abonentide juurevõtmise ja uute ühenduste ehitamise näol on 37 miljoni marga eest varandust juurde soetatud.

Seega oleks ülejäägi kogusumma 1,6 miljoni mk + 37 milj. mk = 38,6 milj. mk. Kui aga telefoni ala varanduse, mille väärtus on mk. 435 miljonit, amortisatsiooni ja kapitali % kuludeks lugeda kapitali summast 10% aastas, näeme, et telefoni ala üldiselt ei anna ülejääki. Viimasel ajal on just maal telefoni ühendusi rohkesti juure ehitatud, kusjuures maal telefon andis 1926/27 eelarveaastal riigile tulu keskmiselt 11 300 marka abonendi peale, kuna linnas vähem on juure ehitatud, vaatamata

¹⁾ Merikaablite soonte ulatuse vähenemine on tulnud sellest, et mõned ilmasõja ajal ehitatud nõrga konstruktsiooniga merekaablid on kõlbmataks muutunud.

sellele, et linna abonendi pealt keskmine sissetulek oli 16 000 marka. Tulevikus tuleks hoolt

kanda, et linnes rohkem abonente juure ehitataks.

Telefoni tulud ja kulud — Recettes et dépenses du téléphone.

38.	Milj. mk.
1926/27 eelarve aastal telefon andis sissetulekut— <i>Pour l'année budgét. 1926/27 le téléphone a donné un revenu brut de</i>	158
Väljaminekud telefoni alal aruande aastal olid järgmised— <i>Dépenses pour le téléphone pendant la même année:</i>	
a) Telefoniteenijate eksploatatsiooni alal palk, laste abiraha, arstiabi ja varustus— <i>Employés du téléphone (section de l'exploitation), salaire, secours aux enfants, secours médical et secours pour équipement</i>	54,5
b) Sama kulu tehnilisel alal— <i>Dépenses analogues pour la section technique</i>	25,4
c) Telefoni agentuuride juhatajate tasu— <i>Rémunération des gérants des agences téléphoniques</i>	1
d) Telefoni korrashoid— <i>Entretien des téléphones</i>	26,1
e) Telefoni ehitamine— <i>Construction des téléphones</i>	37
f) Rahvusvahelised maksud— <i>Payements internationaux</i>	0,3
g) Üldkulude (kantselei, majapidamine jne.) telefoni osa— <i>Dépenses générales pour les téléphones (frais des bureaux, frais d'économie, etc.)</i>	12,1
KOKKU—TOTAL	
	156,4
Toodud andmetest selgub, et telefon andis eelaarve aastal ülejääki— <i>Par conséquent le revenu net du téléphone pour l'année budgétaire a été de</i>	1,6

VI. ÜLEVAADE POSTI-TELEGRAAFI-TELEFONI ABIASUTUSTE TEGEVUSEST.

GESTION DES INSTITUTIONS AUXILIAIRES (agences) DE POSTE, DE TÉLÉGRAPHE ET DE TÉLÉPHONE.

a. Üldiselt. — *Considérations générales.* Maal posti, telegraafi, telefoni lähemaleviimiseks rahvale asutatakse abiasutusi (agentuure) vallamajus, raudteejaames, tarvõtjate ühinguis, ühispilma talituis, erandlikel juhtumisel poodes, jne. Need asutused või ettevõtted toimetavad lihtsusstatud kujul posti-telegraafi-telefoni operatsioone oma harilikku töö kõrval ja nende peale p. t. t. ametkonna poolt tehtavad kulud on võrdlemisi väiksed, mis võimaldab agentuuride võrku laialt arendada. Nendele lisaks eriti posti ja telefoni alal läbikäimise hõlbustamiseks on rohkearvulised posti nimekastide kapid ja külapostkastid ning kirjatalud ja telefonikõnepunktid.

Abiasutuste ja kõnepunktide avamine ning külapostkastide ülespanek sünnib omavalitsuste ettepanekul. Et aga mitmed vallavalitsused ei pühenda väärilist tähelepanu läbikäimise ja ühenduste võrgu arendamise tarvidusele ning jäta-avad ettepanekud tegemata, on maaposti ja kõnepunktide võrk mõnes maas õredam kui teises.

Posti-telegraafi-telefoni agentuuride arv on kavatsatud viia kuni 600, milleks vastav krediit on aruande aastal palutud ja käesoleval eelarveaastal antud. Külapostkastide ja kirjatalude arv kavatsetakse suurendada kuni 2000, milleks ka vastavad summad saadud.

Igas kirjatalus peaks olema ka telefoni kõnepunkt. Viimaste võrgu tihendamine kuni mainitud arvuni ripub sellest, kui võrd telefoni võrgu arendamiseks summe tarvilisel määral antakse.

Siis oleks iga posti-telegraafi-telefoni agentuuri tegevuse piirkonnas keskmine suurus 51,7 km² ja raadius 4 km ning kirjatalu ja telefoni kõnepunkti piirkond 13,5 km² ja radius 2 km.

b. Post. — *Poste.* Postiagentuuride ja kirjatalude abil on aruande aastal postile antud lihtpostisaadetisi 10,3% ja tähtsaadetisi 6,7% üldisest arvust. Rahakaarte on postile antud agentuurides 5,7% rahakaartide kogu arvust ja postpakke 1,7%.

1. aprilliks 1927 töötasid 474 postiagentuuri, nende seas toimetati 202 postiagentuuris peale liht ja tähtsaadetiste operatsioonide veel postpakke, rahakaartide ja lunaliste saatetiste operatsioone.

Agentuuride kaudu on adressaatidele välja antud lihtpostsaadetisi 10,6%, ajalehti 47,4% ja väärtkirju 8,7% üldisest arvust.

c. Telegraaf. — *Télégraphe.* Telegrammide vahetust hakati sisse seadma abiasutustes aruande aasta lõpul. 1. aprilliks 1927 a. oli telegrammide vahetus avatud 11 posti-telegraafi-telefoni agentuuris.

d. Telefon. — *Téléphone.* 1. aprilliks 1927 töötasid 25 posti-telefoni ja 11 telefoni agentuuri, 59 telefoni kollektiiv-keskjaama ning 384 telefoni kõnepunkti. Parallellühenduste süsteemi maksma panemisega, mille juures ühel juhtmel võivad seista kuni 5 abonenti, on kollektiiv-keskjaamade arv vähenenud.

Posti- telegr.- telefoni agentuuride kaudu 1926/27 eelarve aastal postileantud postisaadetiste arv.
 Nombre des envois postaux déposés aux agences de poste, de télégraphe et de téléphone en 1926/27.

39.	Posti- tele- graaf.-tele- foni agent. arv	Lihtsaade- tised <i>Envois or- dinaires</i>	Tähtsaade- tised <i>Envois re- commandés</i>	Pakid— <i>Colis postaux</i>			Raha kaardid <i>Mandats de poste</i>		Vastuvõ- tud ajalehe- tellimisi <i>Nombre des abonne- ments aux journaux</i>
				Liht <i>Ordinaires</i>	Väärt— <i>avec valeur déclarée</i>		Arv <i>Nombre</i>	Väärtus <i>Montants</i>	
					Arv <i>Nombre</i>	Väärtus <i>Valeur</i>			
Harju	70	625 627	10 344	301	31	113 593	2 706	9 267 261	4 020
Järva	39	244 077	5 239	152	—	—	1 527	5 568 058	3 132
Viru	48	354 165	7 865	268	3	2 640	3 331	9 342 518	6 816
Tartu	65	583 821	16 046	311	3	8 816	3 522	8 915 123	5 532
Petseri	12	64 499	1 855	83	1	40 000	624	1 425 630	732
Võru	51	271 243	7 070	390	1	600	2 118	5 365 390	2 688
Valga	23	253 030	8 686	227	2	19 000	1 182	3 048 656	2 700
Viljandi	45	272 507	6 578	291	2	4 000	2 476	7 796 730	3 120
Pärnu	54	286 652	5 820	299	3	17 000	3 242	10 847 279	6 516
Saare	26	129 281	2 801	167	1	300	700	3 194 882	2 184
Lääne	41	300 249	4 442	179	1	5 000	2 489	7 994 054	4 668
Kokku—Total .	474	3 385 151	76 746	2668	48	210 949	23 917	72 765 581	42 108
Saadetiste üld- arvust teeb see protsentides — <i>Pour cent du total général .</i>		10,0	6,7	1,7		0,02	5,7	3,7	30,5

Posti-, telegr.- telefoni agentuuride kaudu väljastatud postisaadetiste arv ja peetud kõnede arv.
 Nombre des envois postaux délivrés par des agences de poste, de télégraphe et de téléphone, et le nombre des conversat. effect.

40.	Posti-, tele- graaf.-telef. agent. arv	Ajalehed <i>Journaux</i>	Lihtsaade- tised <i>Envois or- dinaires</i>	Tähtsaade- tised <i>Envois re- commandés</i>	Juuremak- su saadeti- sed <i>Envois non affranchis ou insuffi- samment affranchis</i>	Pakid <i>Colis postaux</i>	Väärt- kirjad <i>Lettres avec va- leur déclarée</i>	Telefoni kõned <i>Conversations téléphoniques</i>		
								Kohali- kud <i>Locales</i>	Tulnud kau- gekõned <i>Conversat. à grande distance, d'arrivée</i>	Läinud kau- gekõned <i>Conversat. à grande distance, de départ.</i>
Harju	70	1 164 432	516 406	12 720	3 132	864	5 988	28 920	29 340	36 828
Järva	39	653 184	244 260	5 400	1 636	336	3 060	3 852	6 552	7 824
Viru	48	944 808	463 834	13 248	4 260	1 104	5 304	10 740	25 668	27 912
Tartu	65	1 114 176	487 068	12 780	16 584	948	3 972	11 844	15 516	20 724
Petseri	12	74 292	88 116	3 372	1 824	144	1 644	1 080	24	12
Võru	51	686 036	376 464	7 956	2 880	504	2 388	2 748	1 668	14 784
Valga	23	327 504	212 880	5 904	1 356	900	984	2 652	9 660	10 776
Viljandi	45	791 928	291 444	8 364	2 304	888	3 372	2 112	3 540	2 592
Pärnu	54	856 848	289 224	8 484	2 652	912	5 592	9 408	5 196	10 488
Saare	26	559 740	171 936	3 792	1 440	444	2 784	8 412	3 012	4 406
Lääne	41	523 320	294 552	7 236	1 920	792	4 308	9 564	10 572	14 232
Kokku—Total .	474	7 676 268	3 436 236	89 256	39 988	7 836	39 396	91 332	110 748	150 578
<i>Pour cent du total général .</i>										
		47,4		10,6		4,9	8,7			

VII. POSTI-TELEGRAAFI-TÉLEFONI AMETKONNA PERSONAAL.

PERSONNEL DES POSTES, DES TÉLÉGRAPHES ET DES TÉLÉPHONES.

1. Personaali arv, jagunemine, liikumine.

Nombre, classification et mouvement du personnel.

Personaali arvu, jagunemise ja liikumise kohta 1923 — 1926 a. saame ülevaate alljärgnevaist tabelleist ja diagrammist. (Tabelis puuduvad arvud ajutiste tööjõudude ja päevatöölise kohta).

41.

I. Postiametkonna tegelik personaal—Personnel effectif des postes, des télégraphes et des téléphones (ühes peavalitsusega—y compris la Direction Générale)

1. Määrallised—Selon les états

a) Ametnikud—Employés:

Administr. ja eksploat. alal

Tehnika alal

a) Kokku—Total . . .

b) Lihtteenijad—Employés de catégories inférieures:

ekspluatatsiooni alal

tehnikal alal

b) Kokku—Total . . .

I. Kokku määrallisi—Totaux selon les états . . .

II. Ülemäärallised—Surnuméraires

c) Ametiõpilased ja kandidaadid—Elèves et candidats:

Posti-telegr.-telef. alal

Telegr.-telef. tehnika alal

c) Kokku—Total . . .

mitmesugused alalised tööjõud: autojuhid, kutsarid, postide pealelaadijad, plombeerijad, aidamehed, koristajad jne.

a)

II. Kokku ülemäärallisi—Totaux selon les états . .

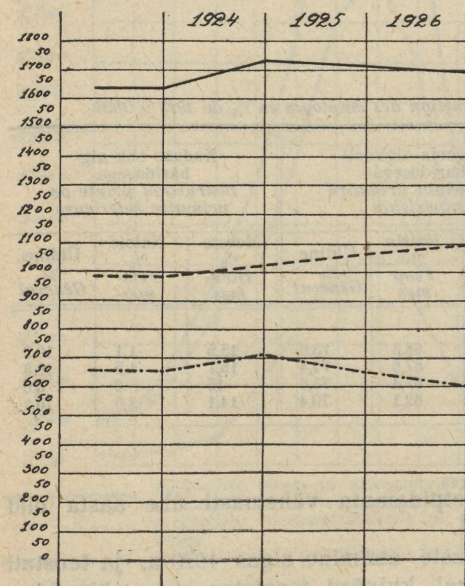
(v. järg järgmisel lhk.)

1923 a. lõpul A la fin de 1923		1924 a. lõpul A la fin de 1924		1925 a. lõpul A la fin de 1925		1926 a. lõpul A la fin de 1926	
Mehi	Naisi	Hommes	Femmes	M.	N.	M.	N.
531	366	538	386	536	408	547	417
86	—	100	—	112	—	125	—
617	366	638	386	648	408	672	417
983	—	1 024	—	1 056	—	1 089	—
493	41	524	41	473	39	431	36
125	—	138	—	138	—	134	—
618	41	662	41	611	39	565	36
659	—	703	—	650	—	601	—
1 235	407	1 300	427	1 259	447	1 237	433
1 642	—	1 727	—	1 706	—	1 690	—
17	29	7	32	28	31	20	41
2	—	9	—	7	—	9	—
19	29	16	32	35	31	29	41
48	—	48	—	66	—	70	—
28	22	32	26	40	26	37	28
50	—	58	—	66	—	65	—
47	51	48	58	75	57	66	69
98	—	106	—	132	—	135	—

Määralliste ametnikkude ja lihtteenijate arvu liikumine

1924—1926 a.

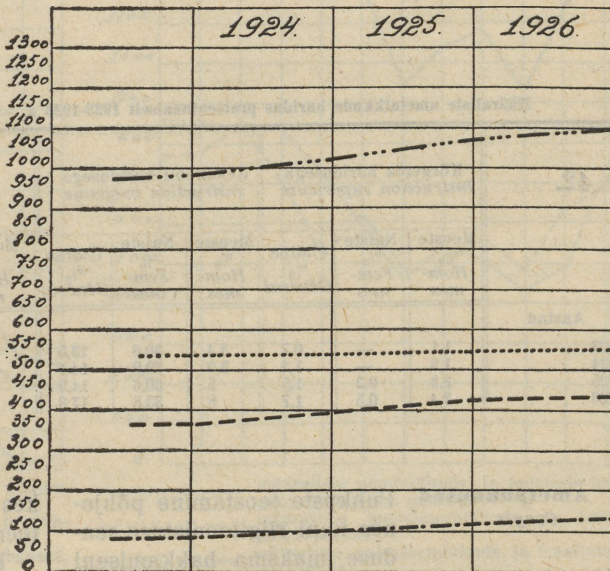
Mouvement du nombre des employés (y compris ceux de catégories inférieures) de 1924 à 1926.

— — — — — määralliste ametnikkude ja lihtteenijate koguarv—nombre total.
- - - - - määralliste ametnikkude koguarv.
... .. määralliste lihtteenijate koguarv.

Määralliste mees- ja naisametnikkude arvu liikumine 1924—1926 a.

Mouvement du nombre des employés des deux sexes de 1924 à 1926.

— — — — — määralliste mees- ja naisametnikkude koguarv — nombre total.
... .. määrallised meesametnikud administr. ja expl. alal.
- - - - - määrallised naisametnikud administr. ja expl. alal.
... .. määrallised meesametnikud tehnika alal.

	1923 a. lõpul A la fin de 1923		1924 a. lõpul A la fin de 1924		1925 a. lõpul A la fin de 1925		1926 a. lõpul A la fin de 1926	
	Mehi	Naisi	Hom- mes	Fem- mes	M.	N.	M.	N.
2. Abiasutuste tegelik personaal								
III. Posti-peavalitsuse elektro-tehnika Kesk töökojas								
e) Ametnikud— <i>Employés</i> :								
Administr. ja ekspluat. alal	1	2	1	2	1	2	1	2
Tehnika alal	4	—	4	—	4	—	4	—
f) töölisid	27	1	27	1	26	1	26	1
III. Kokku—Total . . .	32	3	32	3	31	3	31	3
	35		35		34		34	
IV. Agentuurides.								
a) Postiagentuuride juhatajad	128	—	239	—	353	—	438	—
b) Posti-telefoni agent. juhatajad	10	—	12	—	15	—	25	—
c) Posti-telegr.-telef. agent. juhatajad	—	—	—	—	—	—	11	—
d) Telefoni agentuuride juhatajad	8	—	10	—	11	—	11	—
IV. Kokku—Total . . .	146	—	261	—	379	—	485	—

Riigiraudtee ja posti-telegraafi-telefoni teenijate ja tööliste preemia ja lisatasu seaduse põhjal („R. T.“ nr. 109/110 — 1925 a.) on aruande aasta jooksul asutuste koosseisudes 72,4 tööjõudu kokku hoitud, mille arvel on vastavast krediidist lisatasu 3.446.331 marka välja makstud, mis kokkuhoitud koosseisude palgsummast välja teeb 50%. Lisatasu maksmine on postiametkonnas tööviljakust tunduvalt aidanud tõsta.

2. Haridus. Instruction.

Määraliste ametnikkude hariduse kohta 1923—1926 a. eest annab üldise võrdleva pildi järgnev tabel. Kõrgema hariduse alla on kokku võetud ülikooli-haridus ja kõrgem tehniline haridus. Kõrgema algkooli hariduse osa-

liste lahtrisse on mahutatud ametnikud, kellel on: 1) veneaegse linnakooli, õpetajate seminaari, lutheri kihelkonnakooli, 2 klassilise ministeeriumi-, 2 klassilise õigeusu kihelkonnakooli ehk 2 klassilise valitsuse algkooli haridus. Alghariduse all tuleb mõista kõiki alghariduse astmeid, mis kõrgema algkooli 6 aastastest kursustest vähem on.

Ametkonna poolt on Tallinnas 1923 a. peale korraldatud prantsuse- ja ingliskeele kursused neile ametnikele, kes selleks soovi on avaldanud. Osavõtt kursustest on keskmiselt olnud 1) prantsuskeele kursusest 15 ja ingliskeele kursusest 25 inimest. Seni on kursused läbi kuulunud ja vastavad eksamid sooritanud umbes 10 inimest.

Määralliste ametnikkude haridus protsentuaalselt 1923-1926 a. — *Instruction des employés en % de 1923 à 1926.*

42.	Kõrgema haridusega <i>Instruction supérieure</i>			Keskkooli haridusega <i>Instruction moyenne</i>			Kõrgema algkooli haridusega <i>Instruction primaire supérieure</i>			Koduse ehk algharidusega <i>Instruction privée ou primaire inférieure</i>		
	Meeste % Hom- mes	Naiste % Fem- mes	Üldine % Général	Meeste % Hom- mes	Naiste % Fem- mes	Üldine % Général	Meeste % Hom- mes	Naiste % Fem- mes	Üldine % Général	Meeste % Hom- mes	Naiste % Fem- mes	Üldine % Général
Aastad												
1923	1,1	—	0,7	3,4	30,6	13,5	80	68,3	75,6	15,5	1,1	10,2
1924	1,9	—	1,2	3,9	30,9	14,1	78,5	67,6	74,4	15,7	1,5	10,3
1925	2,3	0,2	1,5	5	30,6	14,9	77,7	67,4	73,6	15	2	10
1926	2,4	0,5	1,7	8	33,8	17,8	75,5	62,1	70,4	14,1	3,6	10,1

3. Ametpuhkused Congés.

Puhkuste teostamine põhjenes kuni riigiteenistuse seaduse maksma hakkamiseni Vabariigi Valitsuse sellekohastel otsustel. Nende otsuste järgi võis puhkust anda kuni ühe kuuni neile riigiteenijatele, kes vahetpidamata vähemasti 2 aastat olid teeninud ja 2 nädalat neile,

kes vahetpidamata vähemasti ühe aasta olid teeninud.

Puhkuste andmine algas 1920 a. ja teostati sel määralt, kui võrd teenistus seda võimaldas.

Puhkuste teostamise jaoks on postiametkonna suuremate asutuste normaal-koosseisudesse 8,3% lisatööjõudu juurde arvatud. Selle

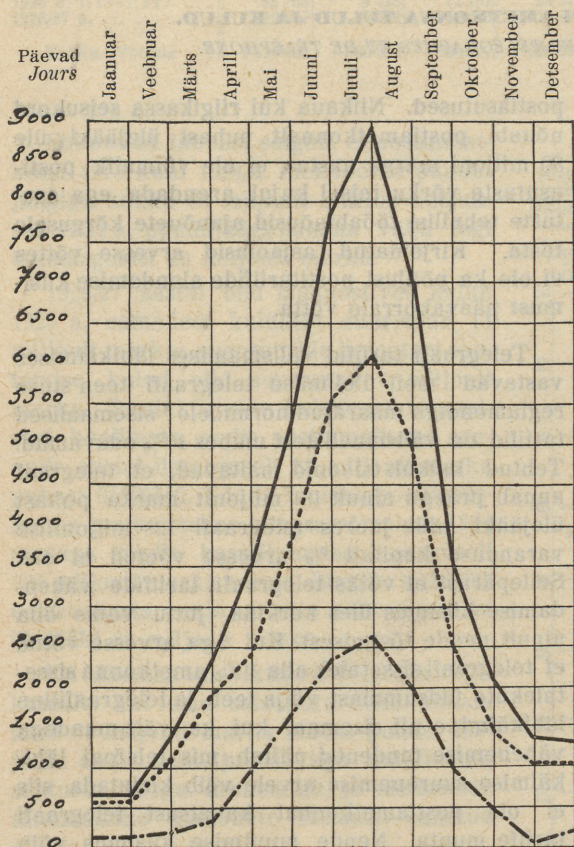
lisatööjõuga peavad need asutused oma kui ka ümbruskonna väikeste asutuste teenijaskonnale puhkusi võimaldama. Asutus, kus on vähemasti 4 tööjõudu, peab omal jõul, asendajat komandeerimata, puhkusi teostama.

Kuna suurem osa ametnikest ja teenijast võisid puhkust saada ühe kuu, vähem osa kaks nädalat ning esimest aastat teenistuses olivad üldse puhkust ei saanud, kasutati aruandeaasta jooksul puhkusi märksa suuremal määral, nagu see meile alljärgnevast tabelist selgub.

Puhkuste teostamine sünnib peaaesjalikult suvekuudel, mil asutuste töö pisut väiksem muudest aastaegadest, välja arvatud muidugi suviskohtade asutused.

Viimaste asutuste teenijaskond kui ka tehniline personal, kelle suurem tööde hooaeg on kevadest hiljasügiseni, saavad ainult talve kuuldel puhkusele minna.

Puhkuste käik 1926 a.
Diagramme des congés en 1926.

— määraliste mees- ja naisametnikkude ja lihtteenijate puhkused—mouvement général
..... määraliste meesametnikkude ja teenijate puhkused
- - - - määraliste naisametnikkude ja teenijate puhkused.

4. Tervislik olukord.

Etat de santé.

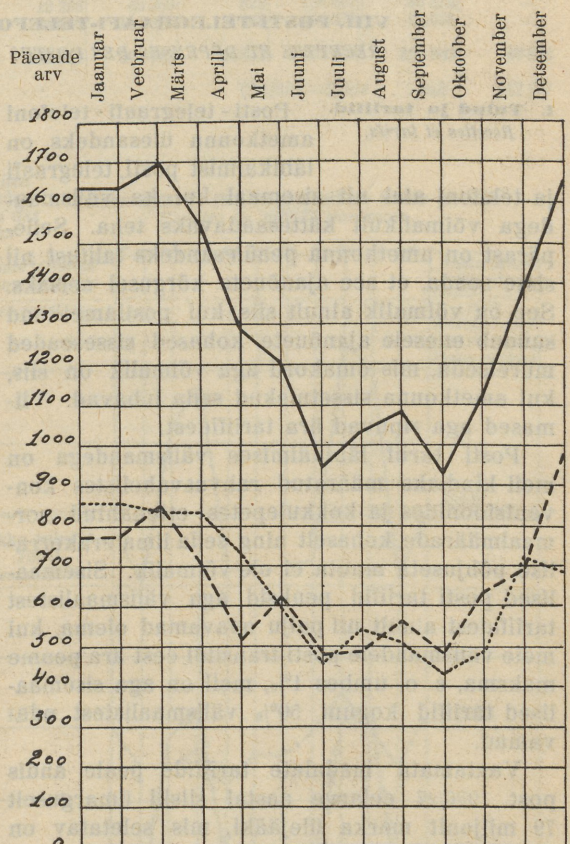
Määraliste ametnikkude ja lihtteenijate tervisliku seisukorra üle võime ülevaate

Puhkuste käigu üle aruande aastal kuude järgi annab selge pildi tabelile järgnev diagramm.

Ametpuhkused 1924–26 a.
Congés pendant la période de 1924 à 1926.

43.	Määraliste ametnikkude ja teenijate üldarv Nombre total des employés		Puhkepäevade üldarv Nombre total des jours de congé		Puhkepäevade ühe inimese kohta Jours de congé par personne	
	Mehi Hommes	Naisi Femmes	Meeste kohta H.	Naiste kohta F.	Mehe kohta H.	Naise kohta F.
1924 a. . .	1300	427	25238	10338	19,4	24,2
1925 a. . .	1277	447	35596	12138	20,6	27,1
1926 a. . .	1237	453	43847	12388	25,7	27,3
	1690		44583		26,4	

Määraliste mees- ja naisametnikkude ning lihtteenijate haiguspäevade arvu liikumine kuude järgi 1926 a.
Mouvement du nombre des jours de maladie par mois en 1926.

— määraliste ametnikkude ja teenijate haiguspäevad—nombre général
..... määraliste meesametnikkude ja teenijate haiguspäevad
- - - - määraliste naisametnikkude ja teenijate haiguspäevad

saada allolevast haigusepäevade tab. 44 1923–1926 a. eest. Aruandeaasta erineb eelmistest aastatest erakordselt suure arvu haigusepäe-

vadega, nimelt 9,2 päeva iga teenija kohta 6,8 päeva vastu 1925 a. See nähtus on seletatav kurjakujulise grippi haigusega, mis 1926 a. talvel väga hoogsalt levines ja hulga inimesi ametkonna teenijate ridadest kauaks ajaks põdema pani.

Kuidas aruande aastal teenijaskonna tervislik seisukord kuude järgi kujunes, näeme ligi-olevast diagrammist (v. lhk. 27).

Riiklik arstiabi korraldatakse ametkonna teenijaile ja ametnikele ning nende perekonnaliigetele lepingusolevate arstide, hambaarstide, ämmaemandate, masseerijate ning apteekide kaudu usaldusarstide lähema valve ja kontrolli all.

Ametkonnal oli aruandeaastal: usaldusarste 11, lepinguarste 369, l.-hambaarste 87, l.-ämmaemandaid 36, l.-masseerijaid 6, l.-apteke — 48.

Arstiabi ja arstirohtude peale on aruande aastal kulutatud üldse Mk 9.650.945 (eelmisel 1925 a. Mk 8.146.707.—).

Määraliste ametnikkude ja lihtteenijate haiguspäevade tabel 1923—1926 a. — *Tableau des jours d'absence pour cause de maladies pendant la période de 1923 à 1926.*

44.	Määraliste ametnikkude ja teenijate üldarv <i>Nombre total des employés</i>		Haiguspäevade üldarv <i>Nombre total des jours de maladie</i>		Haiguspäevade arv ühe isiku kohta <i>Nombre des jours de maladie par employé</i>	
	Mehi <i>Hommes</i>	Naisi <i>Femmes</i>	Meeste kohta <i>H.</i>	Naiste kohta <i>F.</i>	Mehe kohta <i>H.</i>	Naise kohta <i>F.</i>
1923 a. . .	1235	407	5774	4674	4,7	11,2
	1642		10448		6,4	
1924 a. . .	1300	427	7266	5832	5,6	13,6
	1727		13098		7,6	
1925 a. . .	1259	447	6328	5404	5	12,1
	1706		11732		6,8	
1926 a. . .	1237	453	7849	7731	6,3	17
	1690		15580		9,2	

VIII. POSTI-TELEGRAAFI-TELEFONI AMETKONNA TULUD JA KULUD.

RECETTES ET DÉPENSES DES POSTES DES TÉLÉGRAPHES ET DE TÉLÉPHONE.

1. Tulud ja tariifid.

Recettes et tarifs.

Posti-telegraafi-telefoni ametkonna ülesandeks on läbikäimist posti, telegraafi ja telefoni alal nii sisemaal kui ka välismaadega võimalikult kättesaadavaks teha. Sellepärast on ametkonna peaülesandeks talitust nii sisse seada, et see ajanõuete kõrgusel seisaks. See on võimalik ainult siis, kui postiametkond suudab enesele ajanõuete kohased sisseseaded muretseda, mis omakord aga võimalik on siis, kui ametkonna sissetulekud seda lubavad. Viimased aga ripuvad ära tariifidest.

Posti tariif läbikäimises välismaadega on meil kindlaks määratud rahvusvahelistes konventsioonides ja kokkulepetes ettenähtud normaal määrade kohaselt ning seda ilma erakorralise põhjusega muuta ei ole võimalik. Sisemaalised posti tariifid peaksid aga välismaalistest tariifidest ainult nii palju odavamad olema, kui meie välismaadele posti transiidi eest ära peame maksma, s. o. umbes 4%, meil on aga sisemaalised tariifid koguni 50% välismaalistest odavamad.

Vaatamata madalate tariifide peale andis post 1926/27 eelarve aastal siiski ümarguselt 79 miljonit marka ülejääki, mis seletatav on sellega, et seni postiasutused suuremalt osalt viletsais üürimajades asuvad, nende sisseseaded puudulikud ja maapost veel tänini lõpulis ulatuses korraldamata on, samuti ka, et meie maaposti võrk viimaste aastate jooksul on arenenud peasjalikult postiaгентuuride näol ja külapostkastide ülespanemisega, mis tuntavalt vähem kulusi nõuavad, kui normaaltüübilised

postiasutused. Niikaua kui riigikassa seisukord nõuab postiametkonnalt puhast ülejääki üle 80 miljoni marga aastas, ei ole võimalik postiasutuste võrku teisel kujul arendada ega asutuste tehnilisi tööabinõusid ajanõuete kõrgusele tõsta. Kirjeldatud asjaolusid arvesse võttes ei ole ka põhjust postitariifide alandamise küsimust päevakorraile võtta.

Telegraafi tariifid välismaalistes läbikäimises vastavad meil üleilmilise telegraafi teenistuse reglamendiga määratud normidele; sisemaalised tariifid on välismaalistest umbes 40% odavamad. Tehtud kalkultatsioonid näitavad, et telegraaf annab praegu ainult 0,4 miljonit marka puhast ülejääki, mille juures telegraafi 120 miljonilise varanduse kapitali % arvesse võetud ei ole. Sellepärast ei võiks telegraafi tariifide vähendamise küsimus üles kerkida, juttu võiks olla ainult nende tõstmisest. Kui aga arvesse võtta, et telegraafi sissetulek alla 10% ametkonna sissetulekute üldsummast välja teeb ja telegraafiline läbikäimine nii sisemaal kui ka välismaadega vähenemise tendentsi näitab, mis telefoni läbikäimise suurenemise arvele võib kirjutada, siis ei ole postiametkonnal kavatsust telegraafi tariife muuta. Nende muutmise küsimus võib üles kerkida ainult rahvusvahelise telegraafi liidu konverentside otsuste põhjal, kuna viimasel Pariisis ärapeetud konverentsil olnud läbikäimistel näha oli tahtmist väikeste riikide tariife vähendada.

Praegused telefoni tariifid on meil 3 aastat maksvad olnud. Tehtud kalkultatsioonid näita-

vad, et aruande aasta jooksul telefon andis puhast ülejääki 1,6 miljonit marka, mille juures aga telefoni 435 miljonilise varanduse kapitali % arvesse võetud ei ole. Selle asemel on aga telefoni arenemise (uute abonentide ja kaugeühenduste juurdeehitamine) peale ära kulutatud 37 miljoni marka, missugune summa telefoni

varanduse kapitali % ja amortisatsiooni kulusid vaevalt tasub. Sellepärast ei ole ka ametkonnal kavatsust telefoni tariifide küsimust üles võtta.

Postiametkonna tulude ja kulude läbikäiku näitab siinjärgnev tabel.

Postiametkonna tulud ja kulud (1000 mk)—*Recettes et dépenses des postes, des télégraphes et des téléphones (en 1000 mks)*

45.	Kulud—Dépenses			Tulud—Recettes					Ülejääk Solde	Puudu- jääk Déficit
	Korrali- sed Ordi- naires	Erakor- ralised Extra- ordi- naires	Kokku Total	Post Poste	Te- legraaf Télé- graphe	Telefon Télé- phone	Muud tulud Autres recettes	Kokku Total		
1918/19 a.	13 515	—	13 515	4 723	3 294	1 771	580	10 368	—	3 146
1920 a.	64 061	—	64 061	28 971	36 178	10 376	683	76 207	12 147	—
1921 a.	149 200	10 000	159 200	59 751	71 134	32 574	2 711	166 171	6 971	—
1922 a.	174 504	51 491	225 994	86 927	69 574	50 285	3 999	210 786	—	15 209
1923 a.	229 519	52 556	282 075	115 176	50 899	69 988	5 335	241 398	—	40 677
1924 a.	248 585	67 229	315 815	144 026	50 282	85 370	7 343	287 021	—	28 794
1925 a.	264 210	54 017	318 227	205 129	48 210	145 351	1 912	400 601	82 374	—
1926 a. I. I.—I. IV. . . .	65 763	6 428	72 191	54 913	12 266	40 959	328	108 467	36 276	—
1926/27 a.	310 577	38 662	349 239	227 177	45 080	158 070	1 949	432 275	83 036	—
Kokku—Total	1 519 935	280 383	1 800 317	926 793	386 917	594 743	24 841	1 933 295	220 803	87 826
									Ülejääk—Solde . . . mk	132 977

Eeltoodud tabelist selgub, et postiametkond 1918 kuni 1924 a. incl. töötas puudujäägiga kokku 68 miljonit marka, kusjuures 1924 a. puudujäägi summa välja tegi ümmarguselt 29 miljonit marka.

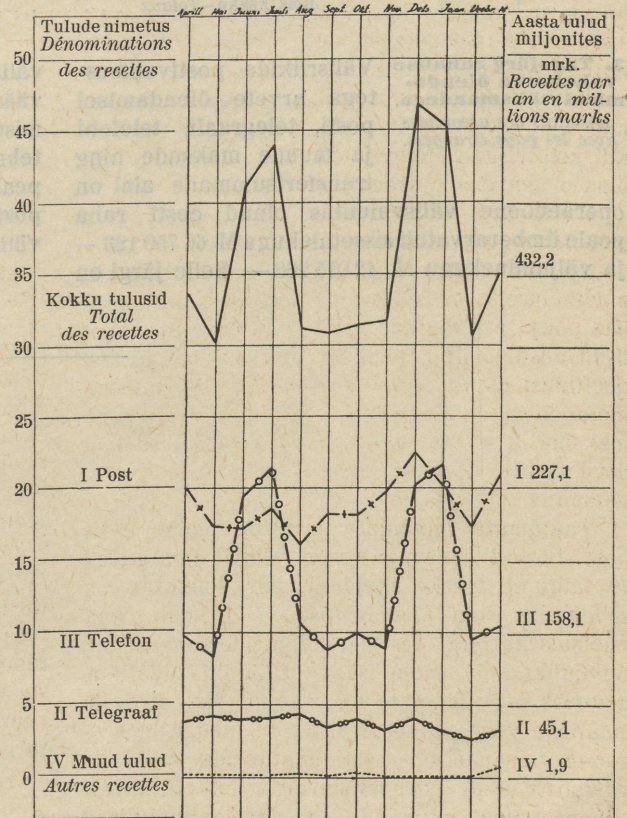
1926/27 aastal olid maapostiveo kulud 1924 a. samadest kuludest suuremad 14 miljonit marka; agentuuride inventari soetamise kulud olid suuremad 4 miljonit marka. Produktiivsete kulude suurenemisest hoolimata andis postiametkond aruande aastal ümarguselt 83 miljonit marka puhast ülejääki. Nõnda muutus postiametkonna majandusline bilanss võrreldes 1924 aastaga riigile kasulikumaks ümarguselt 130 miljonit marka aastas. Järgneva 1927/28 eelarveaasta peale on ette nähtud puhast ülejääki 89 miljonit marka.

Ka lähemas tulevikus on võimalik riigikassale, kui tema seisukord seda nõuab, kuni 80 miljonit marka aastas puhast ülejääki anda, mille juures aga ametkonna asutuste võrgu arenemine ja sisseseade täiendamine ajanõuete kohaselt sündida ei saa.

Kõrvalolevas diagrammis on näidatud postiametkonna tulude läbikäik aruande aasta üksikute kuude viisi, millest selgub, et posti ja telegraafi sissetulekud enam-vähem ühesugused on aasta jooksul, kuna telefoni sissetulekud näitavad tõusu juuni ja juuli ning detsembri ja jaanuari kuudel,

Miljonites
markades
Millions des
marks

Tulude läbikäik 1926/27 a. üksikute kuude jooksul
Recettes en 1926/27 par mois.

mis seletatav on telefoni põhimaksude tasumise tähtaegadega.

2. Kulude läbikäik ja eelarve.

Dépenses budgétaires.

Järgmisest tabelist on näha postiametkonna kulude läbikäik aruande aasta jook-sul võrreldes eelarvega.

1926/27 a. eelarve summa hulka on arvatud

eelmisest aastast ülekantud eelarve krediidi ülejääke korraliste kulude alal M. 5 714 600 — ja erakorraliste kulude alal M. 1 058 900 —, kokku Mk. 6 773 500 —. 1926/27 a. eelarve krediidi ülejääkidest on 1927/28 a. peale üle kantud korraliste kulude alal Mk. 8 813 100 — ja erakorraliste kulude alal M. 5 061 000 — kokku Mk. 13 874 100 —.

46.

Kulude läbikäik ja eelarve (1000 mk) — *Dépenses budgétaires (en 1000 mk).*

Eelarve jaotus Subdivisions du budget		Kulude nimetus — <i>Dénominations des dépenses</i>	1926/27 a. eelarve Budget Mk.	1926/27 a. kulud Dépenses Mk.	Ülejääk Solde Mk.
Peatükk Chapitre	§§				
VI		Korralised kulud — <i>Dépenses ordinaires</i>			
	1	Palgad— <i>Salaires</i>	163 452	160 810	2 642
	2	Ametsõidud— <i>Voyages de service</i>	1 570	1 540	30
	3	Ametnikkude ja teenijate toetus— <i>Subsides aux employés</i>	19 568	19 320	248
	5	Ametnikkude ja teenijate varustus— <i>Équipement des employés</i>	6 423	6 395	28
	7	Juriidiline abi ja kohtukulud— <i>Conseil juridique et frais de justice</i>	154	138	16
	8	Kantseleikulud— <i>Frais de bureaux</i>	5 073	5 063	10
	9	Majapidamine— <i>Frais d'économie</i>	14 590	14 035	555
	11	Veokulud— <i>Frais de transport</i>	36 906	36 897	9
	12	Vallasvara— <i>Biens meubles</i>	6 665	4 450	2 215
	14	Hoonete remont— <i>Réparation de bâtiments</i>	4 577	4 572	5
	23	Väärtmärkide valmist— <i>Impression des timbres d'affranchissement</i>	883	883	—
	34	Hariduslikud kulud— <i>Frais d'instruction</i>	180	169	11
	40	Kodifikatsioon ja kirjastamine— <i>Codification et éditions</i>	1 000	1 000	—
	44	Autasud ja ergutusrahad— <i>Gratifications</i>	100	100	—
	72	Telegraafi ja telefoni korrahoold— <i>Entretien des télégraph. et des télép.</i>	39 967	35 631	4 336
	84	Rahvusvahelised maksud— <i>Payements internationaux</i>	21 276	19 000	2 276
	90	Segakulud— <i>Frais divers</i>	775	574	201
		Kokku korralised kulud—<i>Total des dépenses ordinaires</i>	323 159	310 577	12 582
		Erakorralised kulud—<i>Dépenses extraordinaires</i>			
	1	Telegraafi ja telefoni ehitamine— <i>Constructions des télégr. et des télép.</i>	43 851	38 662	5 189
		Kõik kokku—<i>Totaux</i>	367 010	349 239	17 771

3. Tagajärg rahalise vahekorraldandi välismaadega.

Résultats des comptes avec les pays étrangers.

Välisriikide postivalitsus- tega arvete õiendamisel posti, telegraafi, telefoni ja muude maksude ning transfertsummade alal on operatsioone välisvaluutas olnud eesti raha peale ümberarvatult sissetulekuna M. 66 750 123 — ja väljaminekuna M. 42 015 288 —. Selle järgi on

välisvaluutat Eesti kasuks saadud Mk. 24 734 835 väärtuses. Peale eelnimetatud arvete õiendamiste on aga postiametkond välismailt ostnud tehnilisi materjale välisvaluuta eest eesti raha peale ümberarvatult M. 15 862 311 — eest, nii et postiametkond 1926/27 aastal riigile on annud välisvaluutat M. 8 872 524 — väärtuses.